WASHINGTON D C

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС.: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 6. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 12-го СІЧНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 12, 1955. No. 6. VOL. LXII.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ПРОДОВЖЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПОРОЗУМІННЯ З ЗАКОРДОНОМ

АЙЗЕНГАВЕР ДОМАГАЄТЬСЯ НИЖЧИХ ТОРГОВЕРНИХ ТАРИФ; СИЛЬНА ЕКОНОМІКА СКРІПЛЯЄ СВІТОВУ БЕЗПЕКУ

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер у своїм зверненні до Конґресу домагався, щоб американська економіка більше впливала на вислід холодної війни проти комунізму. Для тієї цілі президент пропонував зменшити мито на імпортовані чужі товари до ЗДА; давати податкові привілеї тим підприємцям, які мають інвестиції закордоном та продовжувати технічну допомогу недорозвиненим країнам. Президент також заохочував до туристичних поїздок закордон та до більшої участи американських підприємців у закордонних ярмарках. Сам президент назвав свою програму „п о м і р к ованою, ступневою і взаємною". Головним пунктом президентового звернення було домагання продовжити на три роки закон про взаємне торговельне порозуміння з закордонними державами. Згідно з цим законом президент мав би право кожного року зменшувати на п'ять відсотків мито від імпортових товарів. Податок від корпорацій, які мають свої підприємства закордоном, був би зменшений з 52 відсотків до 32%. Вони платили б податок аж тоді, коли їхній прибуток був би пересланий до ЗДА. Ці заходи, на думку президента, заохочували б підприємців до інвестицій закордоном. Айзенгавер пропонував членство ЗДА в Міжнародній Фінансовій Корпорації, зорганізованій при Світовому Банку, яка дбала б про капітали для нерозвинених країн. Щоб заохотити американців до виїзду закордон, президент пропонує збільшити з 500 до 1,000 долярів суму, за яку американські туристи можуть привозити закуплені закордоном товари, не платячи за них мита. Президент домагався продовжувати технічну допомогу закордонові, так зв. Четвертий пункт. Айзенгавер твердив, що збільшені американські інвестиції закордоном не тільки причиняться до економічного розвитку тих держав, але також знищать комуністичні обіцянки, якими вони обдурюють вільні народи світу, що, мовляв, тільки комуністи можуть з успіхом розв'язати господарські проблеми. „Жадна держава не може бути самовистачальна під господарським оглядом", казав президент, і тому для безпеки ЗДА і всього вільного світу ця країна мусить взяти провід в економічному розвитку вільного світу, щоб дійти до такої сили, на якій „могла б опертися воля і безпека всіх". Президент казав, що його програма про господарську співпрацю з вільними державами світу основується на таких трьох основних засадах: 1. Економічна сила наших союзників — це основа безпеки ЗДА. 2. Економічний зріст недорозвинених держав конче потрібний для світової стабілізації. 3. Збільшення економіки закордону запевняє господарський розвиток ЗДА. Демократичні й республіканські члени Конґресу прихильно прийняли це звернення президента, але бувший голова Конґресової Комісії Способів і Метод республіканський конґресмен Деніел А. Рід заявив, що він противитиметься кожній програмі, яка „не охороняє інтересів американських робітників і продуцентів".

З посланням президента: Герберт Міллер, асистент екзекутивного клерка Білого Дому, прибув до Сенату з посланням президента Айзенгавера в справах закордонної торгівлі. Це було перше із сімох заповіджених „докладних послань" президента до Конґресу в справах урядової політичної програми.

НІЧОГО НЕВІДОМО ПРО ДОЛЮ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ В КИТАЇ

Об'єднані Нації. — У понеділок 10 січня ц. р. відбулася остання близько півторагодинна нарада між генеральним секретарем Об'єднаних Націй Даґом Гаммершилдом і комуно-китайським прем'єром Чу Ен-лаєм, після чого шведська амбасада уладила на честь делеґації Об'єднаних Націй прийняття, а комуно-китайський уряд дав прощальний бенкет. В обох тих імпрезах взяли участь акредитований в комуно-китайській столиці дипломатичний корпус і різні китайські достойники. Оприлюднений короткий комунікат нічого не згадує про те, що предметом нарад була справа звільнення з в'язниці американських летунів та взагалі випущення на волю неправно задержаних в комуністичному Китаї воєнних полонених. Зате говориться в ньому, що обговорювано „ділові питання щодо злагіднення світового напруження". Далі кажеться буквально: „Відчуваємо, що ті розмови були корисні і сподіваємось, що можна буде продовжувати контакт, нав'язаний в тих нарадах". Ця стилізація комунікату, підписаного генеральним секретарем Об'єднаних Націй і комуно-китайським прем'єром, викликала деякий оптимізм в колах Об'єднаних Націй, бо, мовляв, Даґ Гаммершилд був би не підписався під словами про „корисні розмови", якщо насправді не було б із тих розмов ніякої користи. Нічого невідомо, яка була відповідь Чу Ен-лая на предложену йому вимогу від Об'єднаних Націй щодо випущення на волю воєннополонених, які ще перебувають в комуністичному Китаї та зокрема про звільнення американських летунів. Зате з того загального комунікату виходить недвозначно, що в отих нарадах, які тривали разом близько 14 годин, Чу Ен-лай говорив про комуно-китайські претенсії до Формози й щодо допущення до Об'єднаних Націй.

Даґ Гаммершилд відлетів з Пейпінґу в понеділок під вечір нюйоркського часу й прибуде до Ню Йорку в четвер, а найпізніше в п'ятницю ранком. Тоді він негайно складе звідомлення з своєї подорожі перед керівними делеґатами в Об'єднаних Націях, між ними — Кеботом Лоджом. Не є виключене, що Гаммершилд поїде до Вашинґтону для розмови з державним секретарем Доллесом. При цій нагоді американська преса пригадує знову, що в комуністичному Китаї знаходиться тепер щонайменше ще 485 воєнних полонених. Минулого серпня комуно - китайці затримали були коло 2,850 полонених з того здебільша південних корейців.

У ПРОТОЦІ ФОРМОЗИ ЗАГОРІЛАСЯ ЗНОВУ ВІЙНА

100 КОМУНО-КИТАЙСЬКИХ ЛІТАКІВ БОМБАРДУВАЛИ ОСТРІВ ТАЧЕН. — НА ФОРМОЗІ РАДЯТЬ НАД ВІДПЛАТНОЮ АКЦІЄЮ. — ПОЛІТИЧНЕ ТЛО ЦЬОГО КОМУНІСТИЧНОГО НАПАДУ

Тайпей, Формоза. — 100 літаків різних типів, але всі совєтського походження, бомбардували впродовж 7 годин невеличкий острів Тачен у Формозькій протоці. Це був найсильніший напад за всі роки, відколи Чіянґ Кай-шек залишив китайський суходіл й перенісся на Формозу та інші острівці. В понеділок 10 січня комуно-китайські бойові літаки налітали на Тачен 33 рази й скинули понад 300 бомб. Націонал-китайське повідомлення про цей налет признає, що в порті й оселі Тачену вибухло багато пожеж, але не подає ближчих подробиць про матеріяльні шкоди й жертви в людях, признаючи, що вони були „поважні". Нац.-китайська залога на цьому острові перебуває в бункрах, побудованих у скелях. Ворожі літаки були обстрілювані протилетунською артилерією, яка нібито збила 2 літаки й пошкодила 2 інші. Нац.-китайські літаки не вилетіли з Формози й не виповіли комуністичним машинам бою. У повідомленні звертається увагу на те, що цей рейд мав перевірити силу націонал-китайського спротиву на Тачені й був заповіддю недалекого поважного нападу на цей острів. Комуно-китайський комунікат говорить про знищення в порті Тачену багато транспортних поромів і одного корабля. Знову ж націонал - китайське повідомлення твердить, що більша частина скинених комуністами бомб попала не на той маленький острів, віддалений за 200 миль від Формози, а в море. Націонал-китайське повідомлення передає детально, скільки літаків і якого типу машини летіли в семи хвилях, які одна за другою бомбардували острів.

Коментуючи з політичного боку той налет, американська преса повторює націонал-китайський здогад, що те бомбардування мало задемонструвати неґативну відповідь Чу Ен-лая на суґестію генерального секретаря Об'єднаних Націй, Даґа Гаммершилда, щоб комуністичний Китай залишив у спокою Формозу й не погрожував наїздом на неї. У зв'язку з цим на Формозі буцім то негайно поведено наради, чи не було б доцільно, щоб націонал-китайське летунство старалося понищити новозбудовані летовища на китайському узбережжі й зосереджені на них комуно-китайські літаки, доставлені з Совєтського Союзу для аґресивних китайських цілей.

Новленд все ще домагається бльокувати Китай

Вашинґтон. — Провідник республіканської меншости в Сенаті, сенатор Вільям Ф. Новленд, заявив на телевізії NBC, що він поновить своє домагання бльокувати комуністичний Китай, якщо Об'єднані Нації не доб'ються звільнення ув'язнених у Китаї американських летунів. Свою заяву склав сенатор Новленд після того, як демократичний сенатор Джан Дж. Спаркман заявив, що ОН почувають себе настільки „сильними", що зможуть виконати всі рекомендації, які запропонує їхній генеральний секретар Даґ Гаммершилд після повороту з Китаю, де він провадив переговори в справі звільнення американських летунів. Сенатор Спаркман сказав, що успіх чи неуспіх подорожі Гаммершилда до Китаю свідчитиме про значення Об'єднаних Націй. Новленд заявив, що він стримується з своєю пропозицією доти, поки цю справу взялися вирішувати ОН. Відповідаючи на запит, чи він підтримуватиме президента Айзенгавера в 1956 році, Новленд сказав, що не вірить в „незаступних" людей, бо Республіканська партія зможе виграти вибори в 1956 році і без Айзенгавера. Партія не потребує такої людини, яка лише під натиском інших осіб погоджується на кандидатуру. Сам Новленд відмовився відповісти на запит, чи думає він кандидувати на президента, бо, мовляв, тепер цим не цікавиться, а має доволі клопоту з тим, щоб в Сенаті здійснити програму, яку пропонує Айзенгавер. Голова Крайового Республіканського Комітету Лїонард В. Голл заявив стейтовому голові Республіканської партії Клодові Вардеманові, що республіканці сподіваються знову вибрати Айзенгавера в найближчому році.

Корея боїться атомової війни

Сеул. — Командувач національних корейських збройних сил висловився проти того, щоб на випадок відновлення збройних дій на корейському фронті американці вжили проти комуністів атомову зброю. Ця заява, узгіднена з південно-корейським урядом, прийшла у зв'язку з заявою шефа об'єднаних американських штабів адмірала Радфорда, що війська Об'єднаних Націй в Кореї, які стоять під американським командуванням, скористаються з атомової зброї на випадок, коли б комуністи примусили свою акцією відновити війну на корейському фронті. Цю заяву адмірала Радфорда корейці спершу прийняли дуже радо, але згодом перевірили своє становище й висловились неґативно. Причиною такого становища південно-корейського уряду й військових чинників є острах, що у висліді атомової війни вся Корея буде дотла винищена й навіть викинення комуно-китайців з північної Кореї принесе сумнівну вартість, якщо вона перетвориться в одну велику й обезлюднену руїну.

Ірак ліквідує своїх комуністів

Баґдад. — Уряд „сильного мужа" Нурі Ас-Саїда повів низку заходів для викорінення комуністичного руху. З початком серпня м. р. переведено масові арешти серед комуністів і їх симпатиків. Всім, що беруть активну участь в комуністичній діяльності, грозить позбавлення громадянства і вивіз поза кордони держави. Засуджені можуть підписувати заяви, що вони зривають з марксистською доктриною і перестають займатися політичною роботою. В останніх роках засуджено на в'язничні кари або на вигнання з краю коло 1,400 осіб. Розв'язано комунофільські організації „Партизанів Миру" й „Світова Демократична Молодь". Загалом розв'язано 476 організацій, а після строгої перевірки коло 300 дозволено відновити діяльність. Розв'язано т. зв. Національну д е м о кратичну партію, під фірмою якої гуртувались комуністи, й закрито всю партійну комуністичну й комунофільську пресу. Ірак, поруч із Пакістаном, є одною з найбільш антикомуністичних держав на Середньому Сході.

Уряд допомагає збудувати приватну атомову електрівню

Вашинґтон. — Комісія Атомової Енерґії закликає приватні фірми вносити заяви на побудову атомового реактора, який постачав би електричну енерґію для промислових цілей. Приватні фірми, користатимуть з допомоги уряду. Ця пропозиція Комісії Атомової Енерґії є першим кроком у здійсненні закону про атомову енерґію, що його прийняв Конґрес у 1954 році. Головна ціль цього повідомлення — приспішити той час, коли електрична енерґія, продукована атомовою енерґією, успішно конкуруватиме з електричною енерґією, продукованою при допомозі вугілля, оливи або водної енерґії. Вже три роки приватні концерни вивчають справу продукції електрики при допомозі атомової енерґії, і тепер ця справа перейшла вже в таку стадію, що можна братися до її здійснення.

Бріджес критикує Доллеса за часті подорожі до Европи

В а ш и н ґ т о н. — Сенатор Стайлес Бріджес в опублікованому звіті про закордонну політику ЗДА критикує державного секретаря Джана Фостера Доллеса за те, що він занадто часто літає до Европи вирішувати сумнівні справи і тим самим не залишає вільної руки американським амбасадорам. Цей звіт склав генерал бриґади Джуліюс Клейн, якого восени минулого року республіканський голова Сенатської Підкомісії Видатків сенатор ГомерФерґусон і сен. Бріджес, член цієї підкомісії, вислали були до Европи для дослідження там успіхів американської політики. Ген. Клейн заявив, що недоцільно висилати американського державного секретаря до Европи, бо европейські політики, на випадок потреби, могли б самі прибувати до Вашинґтону і тут нараджуватися з Доллесом в тих справах, в яких важко знайти розв'язку.

Москва не сподівається швидкого нападу збоку ЗДА

Москва. — З'єдинені Держави не повторять помилки, яку зробив Гітлер, і тому вони вдарять на Совєтський Союз аж тоді, коли докладно й всесторонньо до цього підготовляться самі і своїх „сателітів" — пише на сторінках нового совєтського журналу „М е ж д у народная Жизнь" голова фінських комуністів, Куусінен, член ЦК комуністичної партії Совєтського Союзу. У цьому тримісячнику, який має віддзеркалювати авторитетні погляди совєтської верхівки з ділянки міжнародної політики, названий автор висловлює переконання керівних чинників СССР, що американські „аґресори" й „нацьковувачі війни" не розпочнуть війни „швидко". Ця стаття — коментують американські часописи, появилась у звязку з постійною совєтською пропаґандою, що, мовляв, Америка приготовляється до нападу на СССР. У тому дусі „Красная Звезда" реферувала теж звернення президента Айзенгавера „Про Стан Унії", вказуючи лише на ті місця звернення, де говориться про конечність скріплювати американські сили й інтерпретуючи їх, як дальше збросння проти Совєтів.

Німецькі ветерани стверджують апатію серед молоді

Бонн. — Право-націоналістична й гостро антикомуністична західньо-німецька організація комбатантів „Штальгельм" стверджує в свому офіційному виданні, що німецький нарід після останнього воєнного розгрому все ще перебуває в стані такої психічної депресії і апатії, що не добачає своєї ролі у майбутньому конфлікті між Заходом і Совєтським Союзом. Таке духове заломання триває як зі страху перед руїною Німеччини в атомовій війні, так і наслідком зросту добробуту та цивілізаційних вигод. Висока життьова стопа, авта, холодильні, телевізори і т. д. привчають молодь до вигідного життя і відстрашують її від суворого військового вишколу та способу буття. „Штальгельм" твердить, що коли західньо-німецька молодь, покликана примусово до війська, піде туди, то зробить це в дусі не патріотичного захоплення, а апатії і резиґнації.

Найвищий Суд відкинув апеляцію 13-ох комуністів

Вашинґтон. — Найвищий Суд ЗДА відмовився розглядати апеляцію 13-ох комуністичних провідників, засуджених Федеральним Окружним Судом у Ню Йорку за те, що накликували до змови і до насильної зміни уряду ЗДА. Ці 13 комуністів були засуджені до тюрми від одного до трьох років і до грошової кари від 2,000 до 6,000 долярів. Ці засуджені — це Елізабет Ґерлі Флинн, Петтіс Перрі, Клодія Джовнес, А. Бітлеман, А. Трахтенберґ, В. Джеремі Джером, В. Ф. Айснном, Л. Вейнсток, А. Семюел Джансон, Б. Ґеннет, Дж. Мінdел, В. Вулф Вейнстовн і Дж. Чарні. Внаслідок цього рішення Найвищого Суду ЗДА суддя уневажнив кавції засуджених, і вони мусять негайно почати відбувати свою кару.

Демократи пляну ють нападати на самого президента

Вашинґтон. — Демократична партія, підготовляючись до президентських виборів у 1956 році, змінила свою тактику у відношенні до особи Айзенгавера. Досі демократи атакували найближчих дорадників і помічників президента, але залишали на боці його особу. Тепер вони бачать, що президент і надалі тішиться популярністю в широких масах, і ця популярність допоможе республіканцям вибрати свого президента, коли Айзенгавер погодиться ще раз кандидувати. Тому демократи рішили виступати проти Айзенгавера в справах, у яких не будуть з ним погоджуватися. Коли ж будуть підтримувати проєкти президента, то твердитимуть, що президент стоїть на демократичних позиціях. Демократам важко вибрати доцільну тактику у поборюванні популярности президента.

Єгипет вшановує американського амбасадора

Каїро. — Джефферсон Кефері, 68-літній американський амбасадор в Єгипті, залишає своє становище і з цього приводу одержує від найвищих державних достойників Єгипту запевнення найвищої пошани. Американський амбасадор, який перебував на цьому становищі впродовж останніх 5-ти років, виявив велику терпеливість, зручність і прихильність до Єгипту, граючи ролю посередника між Англією і Єгиптом в затяжному спорі за Суезький канал, — спорі, що закінчився мирною обопільною угодою. Єгипетський уряд влаштував на честь американського дипломата офіційний бенкет, під час якого вручено пані Кефері найвище відзначення, що його Єгипет може надати якісь жінці, а самому амбасадорові, який є ще в активній службі і тому не може приймати чужинних орденів, дано в дарунок бронзову статуетку староєгипетського бога сонця Ра, що походить із 7-го сторіччя перед нар. Хр.

В АМЕРИЦІ

● **Пані Айзенгаверова** з своєю матір'ю, невісткою і внуками відвідала фарму в Ґеттисбурґу, Па., яку перебудовується для президента, щоб він міг у ній мешкати після того, як залишить президентуру.

● **Бувший демократичний** кандидат на президента Адлей Стівенсон вестиме семинар для студентів - правників, які студіюють в Правничій школі Нортвестернського університету в Івенстоні, Ілл.

● **Науковці твердять,** що ЗДА зможуть вже в 1957 році збудувати в стратосфері кілька „сателітів", з яких можна буде вилітати в міжпланетні простори. Один „сателіт" коштуватиме стільки, скільки коштує 1 далекопростірний бомбовик. „Сателіти" постачатимуть інформації, важливі для господарських, військових та інших цілей.

● **В країнах** Південної Америки, у зв'язку з зростом промисловости, сильно зростає населення міст. І так, населення міста Ліма, столиці Перу, зросло від 1940 до 1950 року на 54 відсотки, а решта населення в цій країні збільшилося тільки на 16 відсотків. Населення Венесуелі збільшилося за дев'ять років на 29 відсотків, а населення її столиці Каракасу, збільшилося за той самий час на 84 відсотки. Населення Бразилії зросло на 19 відсотків, а Сан Повльо — на 60 відсотків.

● **Конґрес І н д у стріяльних** Робітників називає пропоновану президентом Айзенгавером підвишку мінімальної платні з 75 центів на 90 „нереальною", і домагається підвишки до 1.25 доляра.

● **Бувший д е м о кратичний** кандидат на віце-президента, сенатор Джан В. Спаркман, заявив на телевізії, що найбільшою трагедією є те, що президент Айзенгавер не погодився кандидувати від Демократичної партії, бо тоді він міг би був стати „великим" президентом.

● **Віце - президент** Ричард М. Ніксон відзначав 42 роковини свого народження, і з цього приводу влаштував прийняття для нових демократичних і республіканських сенаторів з їхніми родинами. Під час прийняття, що відбулося в залях телевізійної висильні CBS, виступали дружини сенаторів та їхні діти, розповідаючи про своє життя в столиці.

Д-р Шепперд був на похороні матері закутий в кайдани

Клівленд, Огайо. — Засуджений на досмертну в'язницю за вбивство своєї вагітної дружини, лікар Семюел Г. Шепперд дістав дозвіл бути на похороні своєї матері, яка відібрала собі життя внаслідок нервової недуги після засудження її сина і хвороби її чоловіка, який лежить у шпиталі. Родина не дозволила 7-річному синові засудженого Чітові брати участь у похороні. Семюел Шепперд був прикутий ланцюгом до в'язничного урядовця і детектива. Він сидить тепер в окремій келії, до якої саджають осіб, які можуть наложити руку на своє життя. До цієї келії привели Шепперда після того, коли управа тюрми довідалася про самогубство його 62-річної матері Етелі.

Канадійська преса про українське Різдво в Торонті

Торонто, Онт., Канада. — Щоденник „Ди Ґловб енд Мейл" з 6 січня цього року приніс статтейку про те, як святкують українці - католики і православні українці Різдвяні Свята. В цій статті вияснюється різницю календарів, юліянського й григоріянського, та описується „Святу вечерю", яку приготовляють українські жінки з 12 безм'ясних страв. „Кутя", — читаємо в цій газеті, — має символізувати багатство рільничої української продукції. До статті додані три світлини: на одній — парох Православної Української Катедри св. Володимира о. Петро Самець керує прикрашуванням ялинки в цій церкві, на другій — дві дівчини, Віра Чачула і Віра Демницька, прикрашують в хаті ялинку, а на третій — Надя Маланчук засвічує свічку, яка стоїть на столі поміж колачами.

В СВІТІ

● **Генерал летунства Адольф** Ґалланд, відзначений під час останньої війни залізним хрестом „з мечем і брильянтами", себто найвищою німецькою військовою медалею, один із „асів" німецького летунства, повернувся з Арґентини, де був дорадником арґентинського летунства, до Західньої Німеччини, щоб очолити нову німецьку летунську збройну силу. Сам Ґалланд це заперечує цьому, але признає, що „коли настануть відповідні умовини", то він готов знову активно служити батьківщині.

● **Д-р Іво Політео** — це юґославський адвокат, який боронив був на суді кардинала Степінача. Тепер цей 75-літній адвокат перейняв оборону двох високих юґославських достойників, Джіласа і Дедіжара, що їх співпартійні оскаржують в „протидержавній пропаґанді". Чи вони стануть перед публічним судом — виявиться після повороту до Юґославії Тіта з його подорожі на Далекий Схід.

● **Двоє молодих японців,** 22-літній юнак і його 21-літня наречена, рішили покінчити самогубством у кратері вулькану на горі Міґара, висотою на 2,447 стіп. Вони видряпались на гору і скочили в повний сірчаного диму кратер, але чудом обоє скотились по внутрішньому узбіччі і затримались на глибині 500 стіп. Їхні крики почули й зорганізували рятункову експедицію, яка витягла їх напівживими. В кратері вони перебули 24 години.

● **Єгипетський „н а р о д н и й** суд" засудив ще трьох членів релігійно - політичної партії Магометанське Братство на смерть, а 40 інших — на в'язничні кари від 10 років і вище. Судові розправи над сотнями арештованих членів цієї партії тривають.

● **У Східньому Берліні** проголошено, що відвідувачі із західньої частини міста не діставатимуть нормальних харчових карток на час свого перебування в підсовєтській зоні, а мусять купувати харчі в окремих крамницях по багато вищих цінах. Це розпорядження стоїть у зв'язку з новою харчовою скрутою.

● **В австралійському місті** Мелборн, яке має 1,230,000 мешканців, рішено побудувати площі для паркування авт в повітрі, накривши залізничі колії дахом, що тим самим стане паркувальним майданом. Такий повітряний майдан буде простягатись на просторі 80 акрів і помістить 5,000 авт. Реалізація цього проєкту коштуватиме коло 5 мільйонів долярів.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СТАН УНІЇ

В кінці минулого тижня президент Двайт Д. Айзенгавер виголосив перед спільною сесією Конгресу своє річне Послання про Стан Унії, накреслюючи в ньому те, що сказано в заголовку, і головно з'ясовуючи програму уряду в закордонній і внутрішній політиці на найближчий рік. У посланні президент подав тільки загальні напрямні та принципи тієї політики, заповідаючи, що в кожній з тих справ буде переслане під розгляд та ухвалу Конгресу окреме, „докладне" послання.

В усіх справах президент і уряд, виходило б, думають задержати свою дотеперішню лінію „середньої дороги", яка мала загальну підримку публічної опінії.

Закордонна політика в програмі президента Айзенгавера має три аспекти: „властива" політика, оборона і закордонна торгівля. Президент виголошував своє послання вперше на протязі двох десятків років в обставинах „повного миру", бодай формального, бо з перемир'ям в Кореї та Індо-Китаї формально зліквідовано всі „вогневі фронти". Проте, президент цілком здає собі справу з того, що теперішній мир не є жадним миром, щонайменше не є миром стабільним, бо боротьба між вільним світом і комуністичною тиранією з непослабленою силою триває, подібно, як триває комуністична неволя у великій частині світу та комуністична підготова до загарбання й підкорення всього світу. В такій ситуації президент Айзенгавер уважає, що нашим першим обов'язком є зберегти „такий мир, який маємо", і що це можна зробити тільки на проголошеній ним уже раніше засаді „миру через силу". До цієї політики належить: постійне збільшування оборонної могутности нашої власної країни та дальший розвиток системи колективної безпеки, отже закріплювання існуючих союзів та поборювання того, що такому альянсові загрожує або його послаблює; поширення й полегшення закордонної торгівлі, бо це, з одного боку, скріпить оборонну силу вільних країн, а з другого дасть їм більшу відпорну силу проти комуністичної відпорности. На базі такої постійної розбудови оборонної могутности, президент Айзенгавер готов прилучитись до кожної акції і взяти участь в кожних розмовах, що могли б спричинитися до закріплення миру. Але він підкреслив виразно, що „ми не думаємо купувати миру за ціну нашої чести і доброї волі".

У внутрішній політиці, президент видвигнув тезу дальшого „поширення" господарства, але не коштом інфляції, а більшим „достосуванням до умовин миру" та „створенням атмосфери економічного росту". Зокрема, уряд плянує розбудову можливостей використання водних ресурсів, дальшу сміливу розбудову шляхів, нову програму публічних робіт, допомогу фармерам, головно тим, які мають менші прибутки або землі яких навістила посуха чи інші стихійні нещастя; продовження допомоги меншим підприємствам, поширення мешканевої програми, введення федеральної забезпеки здоров'я та дальша розбудова справи охорони публічного здоров'я і лікарської опіки; допомога в розбудові шкільництва, збільшення мінімальної заробітної платні з 75 до 90 центів на годину; остаточне переведення доповнень до робітничого закону Тефта-Гартлі, усунення „несправедливостей" в іміграційних законах, зменшення віку голосуючих з 21 до 18-го року життя та цілий ряд інших нових і не вирішених ще заходів для дальшого розвитку країни.

Коли супроти закордонно-політичних пропозицій президента не то не видвигається більших застережень, але загально їх апробується, то внутрішні пляни уряду зустрілися відразу не так з критикою, як радше з скептицизмом публічної опінії. Справа в тому, що послання президента про Стан Унії включає цілий ряд таких рекомендацій, що їх не зумів перевести попередній Конгрес з республіканською більшістю, отже існують поважні сумніви, чи пощастить їх ухвалити тепер, коли провід Конгресу перебрала опозиційна Демократична партія, та ще й за два роки перед новими виборами президента.

Також і це мав на увазі президент Айзенгавер, закликаючи в своїм посланні „обидві великі партії" до співпраці та доброї волі, і кажучи, що обидві вони стоять у цих критичних часах „перед судом" народу і світової опінії. Провідники обидвох партій дали зрозуміти, що вони здають собі з того справу і будуть відповідно поступати. Але багато громадян з розчаруванням мусіли ствердити, що в цьогорічному посланні президента, крім загальних стверджень щодо американських волелюбних принципів, не було жадної згадки про ту „визвольну політику", пляни якої грали таку поважну ролю в останніх президентських виборах.

МІЖНАРОДНА СИТУАЦІЯ З ПОЧАТКОМ 1955 Р.

Часами державні мужі говорять про десятки й сотні років вперед, але це дістьея здебільша для пропаганди, бо рідко коли історія виправдує таке ворожбитство. Гітлер запевняв, що він заведе „новий порядок в Европі" на тисячу років, впродовж яких не буде війни. Наполеон теж любив говорити про мир на землі, який настане, коли він створить „З'єдинені Держави Европи", але покищо стягав молодь з усієї Франції на щораз нові війни. Ми чули недавно від президента Айзенгавера, що совєтська агресія може тривати 50 років і тому й оборонне плянування мусить іти під таким аспектом. Але людський розум ще не досить досконалий для того, щоб передбачувати те, що станеться за 50 років, — він не годен передбачити й того, що може статися на протязі одного лише 1955-го року, а може щонайвище рахуватись з дійсністю нинішнього дня і ставити прогнози за рахунком імовірности.

1955-ий рік не розпочався ніякими новими проблемами, що їх корінь не сягав би в ситуацію, яка склалась безпосередньо після останньої війни: в совєтських завоюваннях, з якими не рахувалися західні альянти ані в Ялті, ані в Потсдамі. Весь 1954-ий рік стояв у політиці Заходу під знаком скріплення НАТО. Рівно три роки і чотири місяці Захід, точніше З'єдинені Держави й Англія, — ждали, чи Франція схвалить пляни оборони вільного світу проти сподіваної нової совєтської агресії, щоб до спільного фронту втягнути також німців, які бодай боронили б власну територію і стояли б зі зброєю при нозі над Лабою, а не придивлялись „невтрально", як інші, американці, англійці й французи, боронитимуть лінію Райну й доступів до Атлантійського океану. Провал Европейської Оборонної Спільноти був потрясенням, що загрожувало завалити всю ту політично-військову оборонну концепцію. Моральне потрясення повторилось вдруге з ласки тих самих французьких парляментаристів, які 280 голосами проти 259 відкинули в першому читанні Паризький протокол про Західньо-Европейську Унію з правом Західньої Німеччини поставити пів мільйона вояків. Остаточне ратифікування Паризького договору, що створює той західньо-европейський оборонний бльок, ратифікування невеличкою більшістю 27-ми голосів, врятувало ту концепцію, але так сильно підірвало престиж Франції й послабило віру в авторитет „сильного" Мендес-Франса, що зі сторінок англо-американської преси не сходить питання: чи існує на Заході „трійка", чи тільки „двійка", ЗДА й Англії без Франції, як рівнорядного партнера.

У перших трьох місяцях цього року будуть продовжуватись зусилля, щоб остаточно перевести ратифікування Паризького пакту всіми 8-ми заінтересованими державами, з яких покищо тільки три ратифікували його в цілості. Ця процедура йтиме паралельно з двома течіями: по-перше, з дальшим шантажем і погрозами Москви, яка — можливо — в останній хвилині захоче сторпедувати затвердження цього пакту французькою Радою Республіки, чи німецьким парляментом, проголосивши якісь істотні уступки в справі з'єдинення Німеччини й договору з Австрією. Чи зважиться на це Москва — це залежить від того, чи більший є у Москві страх перед вибухом нової війни (яку Совєти вважають за невідхильну, коли тільки німці дійсно озброяться), чи більший гін до опанування світу. Друга течія, по західньому боці, це — натиск різних чинників на те, щоб „говорити" з Москвою, в надії, що можна буде з нею „договоритись". До тих чинників належить і французька публічна опінія, з якою мусить рахуватись кожний уряд, і німецька публічна опінія, яку в даному випадку різко й безпардонно репрезентує соціялістичний табір, і англійська соціялістична опозиція, і всі „невтралісти", що їх сили не можна легковажити. Головною засадою англо-американської політики є — бути на всякий випадок сильним, щоб не боятися ніяких погроз. Балянсування зросту військового потенціялу з господарськими можливостями членів НАТО — це чергова трудність, з якою будуть боротися всі вільні держави по цьому боці залізної завіси. Зріст добробуту в Західній Німеччині, Франції, Італії, ліквідація конфліктів за Трієст, Суез і іранську нафту, — це великі осяги 1954-го року.

Економіка впарі з тугою за миром є тим природним ґрунтом, на який падуть і приймаються примайливі пропаґандивні гасла „співіснування". Невідомо ще, чи в 1955-му році буде продовжуватись перемелювання того гасла впорожні, чи прийде до нової конференції з участю СССР, на якій наявно покажеться, чи дійсно большевики рішили відкласти на дальшу майбутність свій похід на Захід, а тим часом вийти „на половину дороги" — за висловом президента Айзенгавера. Те саме стосується другого політичного театру дій — Азії. Чи комуністичний Китай вважатиме, що він уже настільки скріпився, що може ризикувати на нову Корею? Чи він подасть „зелене світло" своєму в'єтнамському сателітові Го Чі Мінгові для викликання нової громадянської війни в Південному В'єтнамі, щоб помагати „добровільцями", — чи може спалахне полум'я від іскор, які раз-у-раз падають у Формозькій протоці? Здається, що відповіді на ті запити не може сьогодні дати ні одна людина у світі, навіть у Кремлі й у Пейпінгу, бо хоч події не розвиваються „автоматично", а творять їх і керують ними люди, проте в часах довготривалого напруження завжди може постати несподівано ситуація, яка примушує державних мужів діяти навіть всупереч власним бажанням.

Отож новий рік продовжує затяжний конфлікт між поділеним надвоє світом. Чи в тому конфлікті прийде до вирішної розгри — це власне тайна розвитку подій і тих постанов, що їх прийматимуть державні мужі, поставлені перед новими ситуаціями. В З'єдинених Державах, чи в Англії — влада й психіка має устабілізовані. Але у Франції, Західній Німеччині, в Японії і навіть в таких країнах, як Індія — настрої пливкі, психіка мас може змінитись і разом з тим може змінитись політична ситуація із впливом на всю міжнародну ситуацію. Найсвітлішим моментом на протязі 1955-го року є факт, що З'єдинені Держави вступили в нього, як безперервний лідер вільного світу. При всіх застереженнях до хитань американської закордонної політики і до її надто великої обережности у відношенні до Москви, треба вірити в її мудрість і достойність.

Віра Дорожинська

СПІВІСНУВАННЯ ПІД ЗАГРОЗОЮ БОМБ

Нещастя вільного світу полягає в тому, що ще багато людей вірять у „мирні" запевнення Москви, і з цієї причини виявляють пасивний спротив своїм урядам у їх підготові оборони своїх країн. Яскравим прикладом цього є недавні дебати у французькому парляменті в справі озброєння Німеччини.

Пропаґанда мирного співжиття є одним з тактичних засобів в арсеналі червоної Москви у її аґресивному наступі на ще неокуповані нею країни. Звертає увагу на себе той заколот в політичних, державних та громадських колах, який викликало оце чисто пропаґандивне гасло. В дійсності большевики ні на хвилину не ослаблювали напруги всієї країни в збільшенні та модернізації своїх збройних сил, продовжують їх розбудовувати на засадах не оборони, але якраз наступу на інші держави. Це стане ясним, коли візьмемо під увагу факти розбудови військових летунських баз вздовж берегів Льодового та північної частини Великого океанів. Видно, Москва уважає, що головними шляхами для атак під час третьої світової війни будуть полярні терени.

Всього большевики мають 86 авіобаз, що простягаються, починаючи від Кольського півострова та берегів Льодового океану, доходять до Чукотки і звідтіля через Камчатку доходять до Охотського моря. На цих базах розташовано 60% совєтських летунських сил, в тому числі всі 54 ескадрильї далекосяжних бомбовиків, готових до нападу на ЗДА через північний бігун. За браком місця згадаємо лише деякі найповажливіші летунські осередки:

1. Авіобаза на землі Франца Иосифа, що лежить на віддалі 3600 миль від Дітройту. Її лише тепер почали розбудовувати. За плянами вона матиме вистелену залізними плитами, огріваними електрикою, бігову доріжку для літаків довжиною 13,500 і шириною 650 футів.

2. Авіобаза на двох островах Нової Землі. Вона має стратегічні (далекосяжні) бомбовики середніх розмірів системи Туполев — Ту-4, типу американських B-29 та супровідні винищувачі Лавочкіна — Ла-17, а також літаки-цистерни, що під час лету постачають пальне літакам. Ця авіобаза може вмістити цілу летунську дивізію хоч покищо має лише один полк. (Совєтська летунська дивізія складається з трьох полків, кожний полк має 48 бойових літаків та 8 літаків-цистерн).

3. Авіобаза Новий Порт, лежить у гирлі ріки Об. Має бомбовики далеких дій.

Інший ланцюг авіобаз побудовано на Кольському півострові. Ці авіобази розраховані на 1500 літаків з усіма запасами виряду та обслуги. Покищо є тут одна летунська дивізія бомбовиків далекої дії. Крім того, на 50 інших авіобазах вздовж кордонів Фінляндії і Норвегії в січні 1953 року було 900 літаків, переважно Міг-15 та Іл-10.

Окрема група летовищ розміщена на Чукотці по сусідству з Америкою. Як і на кожній іншій базі, є тут далекосяжні бомбовики, але найновіших марок: Мясічев Мі-13 турбінового типу, Туполев Т-4, на місце якого приходить досконаліший Мі-13. Є турбінні гідроплани та вантажні плянери (ширяки) Яковлева. Бомбовик Мі-13 може летіти, не приземлюючись, 3700-9900 миль, тобто є небезпечний навіть для центральних теренів ЗДА.

На святкуванні 1 травня 1954 р. в Москві большевики показали найновіший тип чотиритурбінових бомбовиків TSAGI-423, що називаються „Молот" і є більш досконалими, ніж Мі-13.

Група летунських баз розміщена також в районі Охотського моря. Біля міста Магадан є три бази далекосяжних бомбовиків і одна база турбінових гідроплянів. Сітка повітряних сил цього ланцюга складається з 150-200 з'єднань, що охороняють авіобази, відділи їх постачань, радарні пункти та відправні одиниці для керованої ракетної зброї. Всі ці бази і пункти знаходяться під землею.

Головним будівничим сітки авіобаз є Центральне Управління Північних Морських Шляхів, яке під прикриттям наукового вивчення півночі ще з 1935 року проводить розбудову та модернізацію авіобаз для першої лінії фронту в наступі на ЗДА. Крім цього червона армія безпосередньо організувала свої вихідні пункти разом або поруч з згаданими вище. Сили червоної армії на північних базах не підлягають Сибірським Військовим Округам, а безпосередньо належать до Генерального Штабу СССР. Військова фльота має свої власні летунські бази.

Крім згаданих вище бойових літаків, на всіх 86 летунських базах є ще групи літаків спеціяльного призначення: біпляни Антонова Ан-2, двотурбінові гелікоптери типу американських А-7, вантажні плянери (ширяки) Яковлева і недавно сконструйовані два типи літаків Туполева та Мікояна, які можуть бути використані як аеросани, що в умовах півночі має велике значення. Большевики протягом останніх років спеціялізуються в застосуванні летунства у тяжких умовах Арктики, при сильних морозах та великих снігах.

Поруч цих баз і безпосередньо на них розташовані армійські частини для десантних операцій — відділи парашутистів. Прикметним є, що з шести дивізій парашутистів, які має червона армія, три знаходяться на північних базах. Кожна парашутна дивізія має 6500-7000 вояків.

Радарна сітка ще не закінчена і діє покищо на групі островів Північної Землі.

Цікаво, що якраз під час найбільшого пропаґандивного галасу за мир, розпочатого Сталіним у 1948 р., маршал червоної авіяції К. Вершинін розпочав будову по всій лінії узбережжя Льодового океану спеціяльних пунктів для керованих ракетних стрілен. Один з найбільших таких пунктів знаходиться в околиці озера Таймир на півострові цієї ж назви. Тут вже на початку 1951 року випробовувано перші керовані стрільна типу американських Мартіні B-61 (Matador), але багато тяжчі.

Небезпека північних авіобаз підсилюється їх незалежністю від привозового з віддалених точок СССР пального, бо, за останніми совєтськими відомостями, в районах Далекої Півночі відкрито надзвичайно багаті нафтові поля в північній частині ріки Печори, в нижній частині течії ріки Єнісею на острові Сахаліні, в районі моря Лаптєва і в гирлі ріки Об.

Здавалося б, незрозумілим, чому большевики, маючи такі потужні авіобази, все таки настирливо аґітують за мир.

Справа в тому, що вони хочуть виграти на часі, бо всі ті бази ще не вдосконалені і не мають достатньої кількости літаків, які могли б долетіти до центрів американської індустрії і повернутись на свої бази. Віддаль з найближчих баз на Чукотці до Ню Йорку-Вашингтону чотири тисячі миль, до Шікаго-Дітройту 3800, до Лос-Анджелесу 3400 а совєтські бомбовики Ту-4 (нині домінуюча марка) мають засяг лету 2850 миль. Бомбовики Мі-13 та Тсаґі-428, засяг лету яких міг би задовольнити аґресора, є лише в дуже незначній кількості. Теж саме можна сказати про керовані стрільна. Система пунктів для вистрілювання цих стрілен вже побудована, але стрільно має засяг дії лише на 1500 миль.

В. П.

„ПРОБНИЙ КАМІНЬ"

Кампанія Народного Фонду в повному розгарі. До кінця ділового 1954 року залишилося тільки три місяці і люди поспішають із своїми датками. Цей період — ніби вибори в якійсь державі. Йде акція і йде аґітація. До Українського Конґресового Комітету надходять датки і надходять листи. Багато листів. Листи подають картину настроїв у терені, на провінції. Ці настрої різноманітні і многогранні. Відчувається організована і посилена акція проти Національної Ради, себто проти того, щоб УКК давав дотацію Національній Раді, бо вона, мовляв, провадить „фронтоломну політику", себто співпрацює з Американським Комітетом Визволення від Большевизму. А тому... не посилаємо датку на Народний Фонд. З другого боку, обороняються і атакують прихильники Національної Ради. Мовляв, акція проти УНРади — це неправда і демагогія. Нац. Рада — виконує велику державну працю. А що УКК затримує гроші УНРаді, то ми посилаємо свій даток просто до Европи.

Це, так би мовити, „велика політика".

А за нею йде інша, трохи менша: не посилаю, бо дасте УГВР. І також: не посилаю, бо не дасте УГВР.

Але на тому не кінець: Нащо роздасте гроші культурним організаціям? — Чому уділяєте дотацію НТШ, а не дасте УВАН? — Нащо дасте УВАН, коли вона видає Драгоманова? — Чому витрачаєте гроші на політику, коли треба повернути їх на культуру? — Чому витрачаєте на культуру, коли головне — політика! — Нащо видасте гроші на роз'їзди? І навпаки: Чому до нас ніхто не приїде. І т. д., і т. д.

Цілий парлямент думок, міркувань, порад, зауважень, невдоволень, протестів.

Все це, — правда, — „в порядку". Живемо у вільній країні. Маємо повну волю думки, слова, письма. Маємо центральну інституцію, якій можемо писати, радити, висловлювати своє вдоволення, невдоволення і навіть обурення.

Лише є одна обставина, яка на всю цю полеміку — здорову й нездорову, розумну й демагогічну — кидає непевну тінь.

А це — „санкція" або, інакше: кара.

Кожний невдоволений громадянин негайно застосовує свою санкцію: „не посилаю!"

Він, громадянин, має 10 дол., і він їх не посилає, бо він не погоджується з таким чи іншим становищем чи акцією УКК.

Суд — „скорий і справедливий".

І ось, власне, тут є та тінь, зловіща тінь нашої антидержавницької психології. Славнозвісне „не позвалям" наших сусідів, з його відомими наслідками.

При чім небезпека навіть не в цих поодиноких „не позвалям", але в тому, що ці „не позвалям" збивають статечних громадян, які далі стоять від політики, а дехто таке „замішання" радо використовує, щоб взагалі нічого не дати.

І друге: Є познаки, що в цьому році в нашу, чисто українську, політику і полеміку замішався ворог. Він — — палкий український патріот, він горить обуренням на УКК — за його „помилки" і... закликає до „санкцій". Підломити Народний Фонд! Зменшити його! Знищити його! Не дати можливости УКК — робити свої „помилки".

І ось тут виступає Народний Фонд, як „пробний камінь" нашої політичної зрілости і державної мудрости. Тієї зрілости, яка каже, що це є анархія, коли кожен громадянин вигікає своє „не позвалям". Тієї зрілости, яка розуміє, що в кожній державі чи громаді мають бути передовсім засоби, а щойно тоді можлива будь-яка політика. І, нарешті, тієї зрілости, яка твердо знає, що завданням ворога є зруйнувати Народний Фонд, а завданням нашим, — щоб він був якнайсильніший!..

Володимир Барагура

ДИТИНА І ЇЇ ЛІТЕРАТУРА

(Доповідь, виголошена на вечорі, влаштованому заходом Культурно-Освітнього Референту Об'єднаного Комітету м. Ню Йорку при співучасті Об'єднання Письменників „Слово" і Об'єднання Працівників Дитячої Літератури)

(2)

Але, не зважаючи на те, чи наші університетські професори, учені, критики, літературознавці, історики літератури, упорядчики енциклопедій українознавства, автори хрестоматій і антологій, редактори літературно - мистецьких журналів хочуть того чи ні — українська дитяча література є окремою ділянкою літератури так, як її споживач — дитина, не є мініятюрою дорослої людини, а окремим психологічним індивідом, окремою психологічною особовістю, з окремим від дорослих людей світовідчуванням, світосприйманням і світоглядом, з різною реакцією на зовнішні спонуки, з своїми власними бажаннями й потребами. Тому й дитяча література, що мусить достосуватися до тієї специфічної структури дитячої психіки, мусить різнитися від літератури для дорослих, а не бути її мініятюризованою, чи, сказати б „удитиненою" копією. Тому в дитячій літературі мусить бути своя проблематика, своя тематика, свій підхід до життєвих явищ, свої засоби їх зображення. Вслід за тим інших кваліфікацій, своєрідної психічної структури вимагається від авторів для дітей. А це консеквентно вимагає й іншого підходу критиків до дитячих творів і дитячих письменників.

Якщо йде про роди нашої дитячої літератури, про жанри, тематику, видно в ній певну однобічність. Як у літературі для дорослих, помітна тут перевага поетів і поезій. Менше авторів оповідань, ще менше авторів творів більших розмірів, широкого полотна. Чим пояснити цю дивну перевагу поезії, зокрема лірики, над спокійною розповіддю, спертою на обсервації, життєвих фактах, подіях щоденного дитячого життя, зафіксованих у формі мистецького слова? Мабуть поспіхом у творенні, нетерпеливістю простудіювати проблему, яку треба потім солідно опрацювати. Бажанням якнайскорше закінчити свій твір, побачити його надрукованим зараз у першій редакції. Цей самий гріх, що так глибоко закоренився серед усіх майже наших письменників.

Другий гріх — надмірний дидактизм, моралізаторство, надто великий утилітаризм, шитий часом дуже грубими нитками.

Третій гріх — надмір патріотики, що інколи переходить у суперпатріотичну фразеологію.

І четвертий гріх — утеча від гаряче актуального життя в історичне минуле, у спогади. А тим часом дитина живе якраз сучасним моментом, життям, зловленим на гарячому, бо вона хоче відкрити його тайни, а кожний момент несе все нові й нові, свіжі загадки. Чому ж автори не допоможуть дитині розв'язати їх?

Зробивши такі тяжкі закиди нашій дитячій літературі, я хочу виявснити ці гріхи, хочу оправдати бодай частинно з них нашу дитячу літературу. Специфічні життєві умовини, в яких ми опинилися, зумовлюють до того наших письменників для дітей. Чи ми можемо дозволити собі „невтральну" тематику, коли історична доля атакує нас з усіх боків і ми мусимо відбиватися такою самою зброєю, якою на нас нападають. Це до певної міри теж відсіч, антидот совєтській дитячій літературі, що так переповнена совєтською патріотикою, утилітаризмом, дидактизмом, тільки з протилежно спрямованим вістрям.

Майже повний брак у нас пригодницької літератури, подорожей, фантастики, біографічних оповідань, природничих, релігійних, спортових. Для старших дітей і юнацтва необхідні твори з життєвою проблематикою, зокрема, коли молодь вступає у вік дозрівання й стає перед новими життєвими проблемами, що мають вирішити її життєвий шлях.

Бракує зовсім творів, щоб у доступний дітям, чи юнацтву спосіб насвітлювати питання філософії життя, релігійні, соціяльні, економічні проблеми.

Має наша дитяча література ще й інші гріхи — брак оптимізму, позитивної постави до життя. Панує в нас свого роду національний мазохізм, звеличування страждань, принижень, сльозотечення, невдач, апотеоза смерти. Здоровий інстинкт дитини бороняться проти такої неґативної постави до життя, але коли постійно вливається її в душу малого читача, то дитина не бачить іншої ради, як замкнутися в собі й шукати останньої дошки рятунку — перестає взагалі читати українські книжки.

Одначе, тут треба звернути увагу на один факт, який ми могли б скапіталізувати. Історично - пригодницькі оповідання давніших письменників — Кащенка й Чайковського — могли б бути зразком для того роду лектури. Вони успішно можуть конкурувати з подібними чужинецькими оповіданнями, бо чи наші козаки, або уходники, чи чумаки не нагадують, візьмімо, американських піонерів, наші степи — американських прерій, а татари — індіян? Ця тематика може бути опрацьована сотні разів новими авторами, треба лише змінювати фабулу, переінакшувати місце акції, дійові особи, а ще найважніше — талановито розповісти! І це чи не найчастіший і найтяжчий гріх нашої дитячої літератури, з якого годі її виправдати. Цей закид громадянства найчастіший і найбіль слушний — дитячі письменники й видавці, дайте добрий, цікавий, талановито написаний твір, читач напевно знайдеться!

Але вернімося до Чайковського й Кащенка. Можна навіть перевидати їх твори, тільки відповідно зредаґувати первісний текст, усунути з них релігійну нетерпимість, патріотичну фразеологію, а залишити героїчно - пригодницьку й фантастичну фабулу на позитивному історично - національному тлі. Думаю, що й фільм із таких оповідань зробив би добру касу. Я спеціяльно звертаю увагу нашим сучасним письменникам на цю проблему.

Перейдім з черги до авторів.

У цьому місці я дозволю собі зробити малу екскурсію в минуле, накреслю кількома штрихами історію української дитячої літератури. Її початків треба шукати в прадавньому й пребагатому скарбі української народної словесности, у фолкльорі — казках, байках, переказах, леґендах, оповіданнях, піснях, віршах, загадках, примовках, прислів'ях. Це були й оригінальні твори українського народного генія, це були й ті мандрівні мотиви, що з Азії через Україну розповсюджувалися по всьому світі, це були, врешті, книжні мотиви, що з писаних творів, як „Геста Романорум", чи „Маґнум спекулюм" („Римські історії" й „Велике Дзеркало") пішли в народ, втратили свій книжний характер, набрали в кожній країні національного кольориту й стали власністю даного народу.

Та й найдавніші пам'ятки писаної української літератури, хоч і не призначені спеціяльно для дітей, все ж таки мають у собі багато елементів, які служили лектурою дітям — перекази, леґенди в наших літописах, де часто героями є молодь, релігійні збірники, як минеї, апокрифи, давні повісті, чи врешті такі спеціяльно присвячені дітям твори, „Поучення Володимира Мономаха".

У середній добі нашої літератури теж подибуємо елементи, що відповідали дитячій психіці — шкільна драма, вертепна драма, інтермедії й інтерлюдії.

Література, писана спеціяльно для дітей, починається щойно від І. Котляревського. Байки й казки писав Левко Боровиковський, а Амвросій Метлинський в історичному вірші „Степ" питає свого синка:

„Чи знаєш, хлопче, який степ [твій коник топче?
Хто тут бився, степом мчався, [хто втікав, кого лякався?"

СТУДЕНТСЬКЕ СЛОВО

„НЕБО І ЗЕМЛЯ НИНІ ТОРЖЕСТВУЮТЬ...”

Останні дні і тижні напоєні мелодією надходячих свят. І, полонені настроєм, не завважуємо ні гуркоту вулиць, ні переповнень у метро, навіть найбільш вередливий професор став приємніший у ці дні.

Однак, коли вдумаємось, насувається питання — у скількох зовнішній блиск затемнив Велику Правду Народження Христа; скільки, заколисані власними вигодами, в любові, принесеній Творцем, добачують потурання злу (хоч Він — Христос — без вагань батогом прогнав торгівців з-під Храму Божого). Скільки в насолодах сьогоднішнього дня згубило сенс обстоювання правди, скільки призабуло, що потрібна жертва зусиль і самого себе в ім'я розквіту і поширення правди (а Він вказав через муки і розп'яття своє) . . .

І в ці дні піднесення молодь, особливо українська молодь, українські студенти, повинні і мусять до глибини зрозуміти суть Різдва Христового, а з тим і місію свого життя!

Зрозумівши її, зуміємо визволитись від чисельних непорозумінь, незадоволень, зуміємо знайти відродження в нас самих, і це скріпить, щоб устоятися в боротьбі, щоб на „оновленій землі”, на „вольній волі”, серед вільних, український нарід міг обвістити своєю так давньою колядою, що направду „небо і земля, небо і земля нині торжествують” . . .

З глибокою вірою в перемогу правди, пересилаємо сердечні побажання з Різдвом Христовим і Новим Роком для всіх від нас усіх!

Редколеґія і сталі співробітники „Студентського Слова”. Сидять зліва направо: Володимир Петришин (Колумбійський Університет), Ярослав Вижницький (Національна Академія Мистецтва), Наталка Стець (Гантер Каледж), Володимир Стойко (Нюйоркський Університет), Зенон Кравець (Університет Ню Йорку /тепер при війську/); стоять — Богдан Бойчук (Нюйоркський Міський Каледж) і Богдан Певний (Національна Академія Мистецтва). Бракує на знімці члена редколеґії — Уляни Явної.

Фото — Р. Фенчинський

Заходами КоДУС'у на студії до Европи

Як інформує Пресова Служба Студентського Т-ва ім. А. Коцка в Клівленді, ряди українських студентів в Мадриді (Еспанія) поповнюють, крім кол. О. Якубовича з Клівленду, ще два студенти з Арґентини. Всі три довший час нетерпеливо чекали на позитивну відповідь у справі їхніх студій в Европі. Про остаточне полагодження справ повідомив секретар КоДУС'у у Франції вш. п. Т. Волошин, письмом з 1. XI. 1954 р., колишнього голову УАСТ кол. Б. Плюйка. Таким чином, вже п'ятьох рекомендованих КоДУС'ом студентів прийнято в академічному році 1954/55 на студії в Мадриді чи Любені з-за океану, в тому числі трьох з Клівленду.

Цей успіх змушує ще енерґійніше популяризувати виїзд молодих українських студентів з Америки на студії в українських студентських осередках у Західній Европі. В зв'язку з цим слід звернути увагу всім членським організаціям СУСТА на введення підготовки в справі кандидатів на студії в Любені (Бельгія) та Мадриді (Еспанія). Було б доцільним стало мати охочих студентів на виїзд, щоб у відповідний час могти запропонувати кандидатів на виїзд. При цьому треба звернути, зокрема, увагу на студії в Любені, де можна сподіватись більшого числа вільних місць.

Як відомо, можливості студій для українського студентства в Любені та Мадриді треба завдячувати великому меценатові українського студентства, Преосвященному Владиці Архиєпископові Кир Іванові з Риму. Технічним оформленням цих справ займається Президія КоДУС'у у Франції та друзі-студенти з мадридської „Обнови”.

Загальні збори Національного Союзу Українського Студентства в Бельгії

14 листопада 1954 р. відбулись в Любені (де є понад 20 українських студентів) загальні збори станової організації українського студентства в Бельгії. Збори вітали чисельні представники громадських та молодечих організацій. Зборами проводила президія, з д-ром В. Поповичем, як головою.

У дискусії над діяльністю організації особливо звернено увагу на важливість зовнішньої роботи студентства та його участь в громадському житті.

До нових керівних органів НаСУС в Бельгії ввійшли: Є. Гановський — голова, Б. Витязь — заступник і реф. студії, І. Левицький — секретар, В. Віталій — фін. референт, Б. Вацук — культурно-освітній реф., В. Садовський — реф. зовнішніх зв'язків, Я. Петрух — пресовий реф., В. Зазуляк — реф. фізичного виховання.

Контрольну Комісію очолив — Н. Ріпак, а Товариський Суд — Г. Оцяпка.

M. Реґуш

НА ПОРОЗІ НОВОГО ЕТАПУ

І ти знов на порозі нового етапу —
У відчиненій брамі незбагнених днів.
Голубінню очей вже відтворюєш мапу,
Де прямує твій шлях поміж зеленню нив.

В юні груди вдихаючи подих пшениці,
Заховаєш в душі тихий шум колосків,
Ув очах заквітують волошки китиці,
І у ранній імлі пролунає твій спів.

Попрямуєш тоді у нове невідоме,
Твердо ступиш ногою на вибраний шлях,
Вже не спинить тебе ані спрага, ні втома,
І твій труд зацвіте на зелених полях.

Ярослав Вижницький

НАШИМИ ДОРОГАМИ

Зворушений до самої глибини ґудзика мого еміґраційного серця своїм власним фейлетоном, я два тижні не міг знайти сталого місця і у висліді цього рішив запрягти себе до патріотичної роботи. А поле до попису аж само просилося — мусить же хтось поглибити зв'язок між чужинецькими студентками!

На успіхи не довелося довго ждати, — першою для „воюючої еміґрації” я завоював Пандору.

Почалося з того, що по викладах я позичив їй „токенса” на підземку, а вона замовила мене на каву.

— Який ти солодкий! Чи всі твої земляки такі великодушні? — з грайливою усмішкою на устах коралевих питала.

Я вже знав, що мусітиму платити рахунок.

То було в п'ятницю, а в суботу ми вже робили Андрейка.

Файно було.

Колесом ходили по вузьких коридорах, клали карти, відливали свічку, порожнили буфет, час від часу гасили світло і співали „царівну”.

Пандора на десятому небі.

— Бой! Та то капітальне! Той гість недармо студіює на Колумбії. Тримати в зубах 20 хвилин яблуко то хто-будь не потрапить!

— Е, то ще нічого! А що тобі те гуцкання на мітлі не подобається?

— О ще й як! Я захоплена. Чи часом не передбачаєте вкоротці ще якісь гідні уваги імпрези?

— Ну, імпрез багато, але гідних уваги мало. Ось за два тижні їдемо на Миколайка до Адірондак!

— А що ж там властиво буде?

— Все. Романтика і екзотика вже з самого кінця. Дивишся, а тут в черевиках у кратки і в нових штанах парадують гості, які не їздять на лещатах.

Промінюють усміхнені губи, розвіяні лиця, а на заслужених грудях вишиваний светер!

Потім обов'язково буде темно, заінтриґований звуками „мамбо” появиться Миколайко і обдарує присутніх красними подарунками.

Ще далі потім, то вже кожний сам собі укладає програму, а ще пізніше буде олімпіяда.

— Як так, то мусимо конечно поїхати на ті змагання, а вже від завтра зачнемо суху заправу!

— Не можу!

— Чому?

— Пишу ювілейний фейлетон в першу річницю появи „Студентського Слова”.

VERBA VOLANT, SCRIPTA MANENT

(Рік „Студентського Слова”)

З річницею появи „Студентського Слова” не збираємось робити підсумків чи балянсу успіху, бо на це закороткий час, і напевно зробили це самі читачі. Бажаємо лише відмітити рік сталої появи „Студентського Слова”, і при тому заторкнути деякі справи. Мабуть у всіх початках товаришить сумнів. Не минув він і нас. Однак бажання задовольнити наростаючу потребу студентської трибуни, а далі віра в піддержку студентства — були поштовхом переступити „рубікон”.

Розглядаючи рік наших писань і переписувань, можна завважити, що ми старались звертати увагу на ті чи другі справи, які, на нашу думку, були важливими в даний час, а далі, старались інформувати про студентські проблеми; висловлювати думку про студентські труднощі і нарешті реєструвати успіхи поодиноких студентів чи студентського руху взагалі. Ми далеко не досягли не тільки того, чого, мабуть, чекали читачі (хоч про це нам не говорили), але й чого самі прагнули. На це склались різні причини, як — обмеження в часі, фінансові труднощі, часами замала співпраця і т. п. Однак сьогодні ми радіємо вдалою спробою і віримо, що поділяють нашу радість в першу чергу ті чисельні студенти і студентки, які спричинились своїми статтями, чи інформаціями до поглиблення змісту „Студентського Слова”, а також поширення кругів наших читачів.

Зі свої сторони докладаємо старань, щоб зробити сторінку кращою. Чи вона стане такою — залежить і від загалу студентства; залежить від того, чи студентство чисельніше включиться в співпрацю і чи більш зацікавиться нею.

Хочемо також згадати, що редакції приходилось полагоджувати різні справи, не зв'язні з сторінкою, як особисті інформації і т. п. Ми старались і стараємось ті справи старанно полагоджувати, і коли переочили чиєсь бажання, просимо для роковинного настрою, наш недогляд простити.

„Студентське Слово в 1954 р.

Редколеґія: Уляна Явна, Зенон Кравець, Володимир Петришин, Володимир Стойко.

Сталі співробітники: Богдан Бойчук, Ярослав Вижницький, Богдан Певний.

Студенти-(ки), які надіслали статті чи інформації: С. Бойчук, Н. Вовк, З. Винницький, І. Головінський, Л. Гузар, М. Доберчак, Е. Кульчицька, М. Костко, Є. Ковальська, А. Коцик, І. Норка, М. Почтар, Б. Плюйко, В. Паливко, М. Скаськів, О. Стромецький, Б. Титла, Ю. Тарнавський, Б. Федаш, О. Федишин, Р. Лисняк, М. Реґуш і ін.

Студентські Громади, що стало надсилали інформації з своєї діяльности: УАСТ ім. А. Коцка, Клівленд і УСГ Ню Йорк.

ЗА МАЙБУТНЄ СТУДЕНТСЬКОГО РУХУ

Коли заглянемо в історію української спільноти в ЗДА, то зустрінемо серед різних організацій і студентські громади та гуртки. Про їх діяльність багато згадувалось в українській пресі, особливо про їх активність багато писалось на сторінках „Свободи”. На жаль, їх існування було переходовим і не був забезпечений їх тяглий розвиток, як це зробили деякі інші національності, як ,нпр., жиди.

Створенням Союзу Українських Студентських Товариств Америки був зроблений крок в правильнім напрямку. Заложено основу, яку потрібно розбудувати, та утверджено шляхи, які забезпечать тяглий розвиток українського студентського руху в ЗДА. З огляду на важливість справи, доцільно застановитись і взяти участь в обговоренні тої справи не тільки проводами, але й широкими кругами студентства. В цілі заохоти студентства до активної участи над розв'язанням тої проблеми Управа СУСТА, за пропозицією редколеґії „Студентського Слова”, спонзорує конкурс на статтю — „Яка організаційна і діяльностева постава українського студентського руху в ЗДА забезпечить його успішний і тяглий розвиток”.

Надіслані статті будуть, після розгляду жюрі, друковані в „Студентському Слові” і служитимуть як матеріял для обговорення на наступному конґресі СУСТА.

Гаряче заохочуємо і закликаємо студентство взяти участь в цій важливій акції, яка може мати великий вплив на майбутність студентського руху.

З КАНЦЕЛЯРІЇ СУСТА

● Віце-президент СУСТА М. Почтар взяв участь, як представник СУСТА, в піврічних нарадах т. зв. Зимового Конґресу ЮСНСА в днях 3-5 грудня ц. р. У висліді поглиблено попередньо нав'язані знайомства та пороблено нові контакти. Через участь в нарадах та комісіях висловлено наші бажання до американського студентства.

● Управа СУСТА звертається до студентських клітин та поодиноких студентів, щоб повернули всі збіркові листи найпізніше до 15-го січня 1955 р. з огляду на те, що відбудеться правна контроля Українського Студентського Фонду.

● Володимирові Петришинові, віце-президентові СУСТА і членові редколеґії „Студентського Слова”, на становищі викладача Нотр Дам Каледжу, багато успіхів бажає Управа СУСТА та редакція „Студентського Слова”.

РІК II. — СТУДЕНТСЬКЕ СЛОВО — Ч. 1 (13).

Статті, підписані повним ім'ям і прізвищем, чи тільки ініціялами, *не конечно висловлюють погляди Управи СУСТА, чи Редакції.*
Редаґує Колеґія з рамени Пресової Комісії СУСТА.
Гол. редактор: **Володимир Стойко.**

STUDENT'S WORD
Editor: **Volodymyr Stoyko**
328 East 14th Street, New York City.

MISCELLENEA студентства в світі

● В провінції Кардоба (Арґентина) поліція закрила Католицький Університет за поширення протиурядових летючок.

● Два австрійські студенти, Е. Едліцберґер і Н. Вітасек, повернулись до Відня з подорожі по світі на роверах. Вони переїхали 52,000 км. і відвідали такі країни: Туреччина, Іран, Афганістан, Пакістан, Індія, Корея, Японія й Цейльон. Обидва привезли велику кількість знимок та фільмів.

● З початком біжучого академічного року в Бельгії вступило до високих навчальних закладів 21,999 студентів. З них 15 відсотків одержали на свої студії стипендії.

● Єгипетські амбасадори в різних країнах одержали інструкції заопікуватись студентами з Судану так само, як студентами з Єгипту.

● Теперішній міністер освіти Єгипту проголосив, що арабські студенти-утікачі будуть звільнені від оплати в єгипетських школах і університетах.

● Студенти шістьох країн (Австрія, Швайцарія, Франція, Італія, Юґославія і Німеччина) візьмуть участь в лещетарських змаганнях німецьких університетів. Змагання відбудуться в Оберамерґав 3-9 лютого 1955 р.

КОНКУРС

Управа СУСТА і Редакція „Студентського Слова” проголошують конкурс на статтю: „Яка організаційна і діяльностева постава, українського студентського руху в ЗДА забезпечить його успішний і тяглий розвиток”.

Умови участи в конкурсі:

1. Учасник має бути членом студентського товариства, яке входить в організаційну структуру СУСТА.

2. Зголошення до участи пересилати на адресу редакції „Студентського Слова” не пізніше як 1-го лютого 1955 року.

3. Стаття має бути розміром 1800-2500 слів.

4. Статті пересилати на адресу редакції „Студентського Слова” до дня 1-го квітня 1955 р.

Статті будуть розглянені жюрі, створеним Управою СУСТА і редколеґісю „Студентського Слова”.

Перша нагорода	25 дол.
Друга нагорода	15 дол.
Третя нагорода	10 дол.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА

● Проф. Лев Добрянський прийняв запрошення президента „Вестерн Каледж фор Вимен”, проф. Г. Б. Янґа в Оксфорд, Огайо, виголосити в дні 7 грудня ц. р. гостинні виклади про проблеми східньо--европейської політики для слухачів Вестерн Каледж. Вечором цього ж дня проф. Л. Добрянський був головним промовцем на бенкеті, що його влаштовував Вестерн Каледж на честь українського викладача. Цей „український день” в Оксфордському Каледжі є результатом взаємин клівлендського Студентського Товариства ім. А. Коцка із проф. Г. Б. Янґом.

● 240-ий Відділ Українського Народного Союзу ім. Євгена Коновальця в Клівленді, Огайо, уфундував українську секцію в бібліотеці Університету Синсинаті в Огайо. Шляхетна ініціятива в цій справі належить ВШ. пп. Андрієві Запаренюкові, Осипі Олінкевич та Андрієві Стецякові, що очолюють Управу 240-го Відділу УНСоюзу.

● На сходинах 20. XII. ц. р. Українського Студентського Товариства при Гантер Каледж, головою якого на цей семестр є А. Оленська, виступила з доповіддю про українські святочні звичаї голова СУСТА, панна Елеонора Кульчицька. На чергових сходинах Клюбу, які відбудуться 3-го січня, виголосить доповідь проф. Лев.

● Підготовлена Українською Студентською Громадою при Ситі Каледж і Українським Студентським Клюбом при Гантер Каледж, відбулась 18. XII ц. р. Святомиколаївська роздача подарунків з виступом знаного гумориста Миколи Понеділка.

● Дня 27. XII. ц. р. Український Студентський Клюб при Колумбійському Університеті влаштував забаву з танцями. Приємну атмосферу витворювала оркестра п. Гірняка з приспівом жіночого дуету. Програму збагатив виступ учнів пані Прийми, пп. Шпех і Лавришко, які виконали декілька українських народних пісень та оперових арій. Дохід з забави (коло 300 дол.) призначено на стипендії студіюючих українознавчі курси в Колумбійському Університеті.

● В біжучому академічному році Управа Української Католицької Молоді виплатила чотири стипендії для українських студентів (дві стипендії для студентів Католицької Семінарії, одну — для студента техніки і одну — для студента військової академії).

● Товариство Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського підготовляє відбути під час міжсеместральних ферій з кінцем січня і початком лютого 1955 р. ідеологічну конференцію. З огляду на розкиданість членства, конференція відбудеться в Ню Йорку (ЗДА), Торонто і в Вінніпегу (Канада).

● Як довідуємось із звітувань Управи на загальних зборах осередку діяльности ТУСМ в Ню Йорку, в минулому році, крім доповідей, виголошених студентами, відбувався журналістичний семінар. Нову Управу осередку діяльности очолив Ігор Заяць.

● Товариство Студентів Техніків „Основа” в Ню Йорку, після вибору нової Управи на академічний рік 1954/55, яку очолив М. Яримович, в своїй діяльностевій програмі звертає особливу увагу на поглиблення фахових знань своїх членів. В тій цілі відбувається висвітлення щодва тижні технічних фільмів.

В половині січня Управа плянує відбути інформаційні сходини для молоді, яка закінчила середню школу і плянує вступити в каледж чи університет.

● Під управою студентів відкрито 18. XII. ц. р. першу українську цукорню в Ню Йорку, під назвою „Нова Фортуна”. „Нова Фортуна” міститься на 1-й евеню, між вулицями 9-ою і 10-ою.

• В залях Українського Народного Дому в Ню Йорку відбудеться традиційна студентська зустріч Нового Року, в дні 15 січня 1955.

● Коло 156,000 молоді вступило в університети з початком цього академічного року в Франції. З того дві третини студіює в Парижі, де з тої причини є переповнення в викладових залях університетів.

● Корейський уряд схвалив проєкт Мінесотського університету (ЗДА) допомоги університетові в Сеулі у створенні й поширенні дослідних відділів і навчання інженерії, аґрикультури, медицини і суспільного здоров'я.

Володимир Петришин

ПЕРША ЗБІРКОВА АКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСЬКОГО ФОНДУ

Управа Українського Студентського Фонду одержує численні листи від громадян та студентів із запитами про вислід збіркової кампанії, зорганізованої Управою УС-Фонду в липні і серпні б. р. Не зважаючи на те, що точне звідомлення із збірки разом із списком жертводавців появиться незабаром в пресі, ми хотіли б вже сьогодні зробити короткий підрахунок з нашої кампанії та діяльности, і в зв'язку з цим висловити кілька думок, які самочинно надходять кожному, хто займається загальними збірками.

Як відомо, УСФонд постав у лютому 1954 р., як вислід зборів представників громадських та професійних товариств, що відбулися з ініціятиви Управи СУСТА. До органів УСФонду вибрано визначних українських науковців, громадських діячів та добродіїв, що їх очолив відомий приятель молоді проф. Роман Смаль-Стоцький. Завданням Фонду є здобувати фінансові засоби серед української спільноти та американських добродійних товариств для стипендійної допомоги українській студіюючій молоді в Америці. Не треба згадувати, що така допомога є абсолютно потрібна, коли хочемо зберегти окремішність нашої спільноти та успішно виконати своє зобов'язання перед поневоленим народом.

Не гаючи часу, Управа УСФонду відразу приступила до діяльности, яка в основному проявилася в трьох ділянках: леґальне оформлення Фонду, як корпорації, збіркова акція серед українського громадянства, заінтересування американських допомогових організацій нашою діяльністю. Завдяки професійній допомозі кількох американських правників, а зокрема адв. Степана Яреми, американські власті затвердили Фонд як корпорацію. Щоб приступити до зреалізування другої точки своєї програми, Управа Фонду разом з Управою СУСТА та за апробатою УККА проголосили липень — місяцем українського студентства, в якому, крім інших студентських імпрез, була переведена загальна збіркова кампанія по всіх осередках скупчення української спільноти. В зв'язку з цим незвичайно приємно підкреслити, що в курсі нашої діяльности Екзекутива УККА виявила глибоке зрозуміння проблем українського студентства. Це давало і дає нам запоруку, що в кінцевому ефекті Український Студентський Фонд буде небуденним успіхом не тільки для української молоді, але й для цілої спільноти.

Згідно з умовою з Управою СУСТА, студентські громади були зобов'язані перевести збірку в своїх теренах діяння, а на прохання Управи Фонду також Головні Управи Пласту і СУМА погодилися співпрацювати в переведенні збіркової кампанії в тих осередках, де немає українських студентських громад. З такою підготовою приступлено до збірки, вислід якої, однак, не вповні задовольняє Управу Фонду. До цього часу до канцелярії УСФонду прибуло коло 3,000 дол. у формі безпосередніх пожертв різних громадян, деяких студентських громад та центральних організацій, як також із розчислених дотепер збірок більшости УСГромад. Хоч розчислення із збіркової акції ще не закінчене, на основі матеріялу та інформацій, можемо зробити аналізу і вказати, чому збіркова акція не увінчалася повним успіхом. Звичайно організатори подібних збірок приписують недостатній успіх малій жертвенності українського громадянства. Ми, одначе, цілком протилежної думки. На основі інформацій кількох збірщиків з різних осередків та листів від жертводавців, стверджуємо з повною відповідальністю, що українське громадянство в своїй масі (не зважаючи на ряд інших збіркових кампаній) поставилося дуже прихильно до потреб української студіюючої молоді, виявляючи цю прихильність своїми щирими датками. Нехай на доказ цього послужать кілька заміток. Збірщик, студент С. П. з Шікаґо пише: „Ходити за збіркою належить може до найменш приємних речей. Все таки, не зважаючи на це, я, щоб виконати мій обов'язок, пішов. Якою ж милою несподіванкою був факт, що всі громадяни, до яких я заходив, зложили свої пожертви, висловлюючи при цьому щирі побажання успіхів українським студентам.”

Збірщик, студ. Д. К. з Петерсону пише: „З цим пересилаю 76 дол., зібраних від 21 жертводавця. Тільки один відмовився”. Інженер Р. Л. з Петерсону, даючи свою пожертву, сказав: „Пробачте, панове, за таку малу пожертву, але я вже сім тижнів без роботи . . .” Д-р Н. М. М. з Міннесоти пише: „Прошу прийняти мою пожертву в сумі 50 дол. на це благородне діло . . .” Д-р В. Г. з Толедо: „. . . прийміть мою пожертву в сумі 50 дол. на УСФ. Бажаю успіху українським студентам. Щасти Вам Боже!...” Колишній український селянин, а тепер робітник в Емс пише: „Достойні панове, у відповідь на Ваш заклик в пресі посилаю Вам 10 дол. як мій скромний даток. Я сам не мав нагоди студіювати, але бажаю, щоб якнайбільше української молоді студіювало, щоб боронити і прославляти ім'я України”.

Подібних листів від українських громадян та організацій, що поспішили з своїми пожертвами для УСФонду, можемо навести багато більше. Все це вказує, що громадянство розуміє потреби студентства і пильно цікавиться його розвитком.

Після такого твердження питання, чому збірка не була вповні успішною, стає ще більш гострішим. Писати про це нелегко, бо прийдеться сказати гірку правду, яку звичайно слухати неприємно. Нехай простять нам наші друзі-студенти, однак, вина великою мірою є за частиною студентства. Поставившись до збіркової кампанії неповажно, ця частина студентства підкреслила свою несолідарність з іншими студентами, які, будучи так само переобтяжені студіями і працею, все таки свій обов'язок виконали солідно і чесно. Бо як можна розуміти інакше, коли із деяких теренів скупчення української спільноти надсилають цілком порожні збіркові листи (після трьох місяців, або присилають окремі листи з $1 як залучником. І це тоді, як в інших осередках, такої ж величини, збіркова акція дає 500 дол. і більше. Необов'язковість деяких УСГромад проявляється ще в тому, що навіть після кількох пригадувань вони ще досьогодні не розчислилися із збіркових лист. При цьому зазначаємо, що це наше твердження відноситься до порівняльно малої частини студентства.

На жаль, нашу гірку правду мусимо сказати також у відношенні до деяких центральних організацій, які начебто пильно турбуються справою виховання і вишколу української молоді, одначе, коли молодь звернулась до них за допомогою, не зрівноважили своїх заяв конкретним ділом.

Не зважаючи на недотягнення в тому чи другому місці, вважаємо, що УСФонд, як нова інституція в першому році свого діяння, осягнув хоч не великий, але позитивний успіх, який завдячує зрозумінню українського громадянства. Ми переконані, що українські студенти колись віддячуться своїй спільноті, а зокрема всім тим, хто працею чи пожертвами спричинився до розбудови Українського Студентського Фонду.

ШЛЯХ МОЛОДІ

1955-ий!

І ось діждались Нового Року. Що дасть він нам, українській молоді?

Мабуть нічого нового. За роки еміграції ми вже звикли до нічого й нікого не зобов'язуючих промов „світових політиків", які їх виголошують в дусі „визволення гноблених і знедолених", а на ділі шукають „компромісів" з московськими душогубами, пропагуючи „співіснування".

Для нас, української молоді, залишається незмінною жорстока дійсність, яка панує на Рідних Землях. Балаканина про „співіснування", якщо вона потриває довший час, скінчиться для українського народу тим, що він не становитиме більшости населення України, і тоді дії Американського Комітету визволення від большевизму, що базує свою „боротьбу" на „непередрішенстві", будуть „оправдані". І коли б українці не були патріотами своєї поневоленої Батьківщини, а згаданий Комітет мав для майбутнього України будь-яке значення, ми б мали запитати себе: Чи варто змагатися нам сьогодні проти російського червоного імперіялізму, щоб після його повалення потрапити в пастку російського білого ведмедя?

Та, на щастя, Божі закони розминаються з політикою „експертів у російському питанні", а наша українська правда є такою чистою і ясною, як ясні дні свят Різдва Христового.

Ми, зокрема члени Спілки Української Молоді, націоналісти, не поступимось перед гнобителями і їхніми підпомагачами ні на один міліметр. Наші домагання виразні і справедливі, бо йде нам про національну свободу для нашого гнобленого народу! А свободу можна осягнути лише у визволеній від московського большевизму, незалежній Українській Державі!

Під цим кутом розвивала свою роботу СУМА в минулому році, таким шляхом вона йтиме і далі.

Але вимоги до української молоді на еміграції щораз зростають. Дії московських окупантів в Україні, намагання червоно-білої російської міжнародної мафії виелімінувати українське питання з порядку денного і зіпхнути його на рівень „внутрішніх проблем Росії" вимагають від нас максимальної праці в напрямку виховання молодих українських національних кадрів, майбутніх українських політиків, громадських діячів, а найголовніше — майбутніх діячів американських громадян, які стоятимуть на власних ногах, а не потребуватимуть шматка хліба з чужого столу в нагороду за перехід на позиції непередрішенства. На плечах цих людей лежатиме найтяжче завдання: викорчовувати коріння червоно-білої мафії, яка штовхає Америку на шлях „співіснування", чим готує їй загибіль. Про те, що Спілка Української Молоді в Америці мусить і може виловити з себе таких людей, доказують матеріяли, вміщені на інших місцях цієї сторінки.

У Новому Році на плечі СУМА спадає найтяжче і найпочесніше завдання за весь час її п'ятилітнього існування.

Виставляємо себе на пробу перед цілим українським світом, на пробу матеріяльної жертвенности, яка ні в якому разі не сміє послабити плянової роботи СУМА!

Треба придбати власну хату, землю, небо, щоб бути незалежними і без перешкоди виконувати волю Воюючої України, що заповіла нам „бути в авангарді визвольної боротьби, як у ньому йде молодь на Рідних Землях".

І коли ми всі, як один, складемо свою пожертву на будову власної хати і пожнемо плоди нашої праці, ми стократ зростемо в очах тих, які ставлять вже сьогодні нас за приклад для молоді, що живе у власній державі, а для української громади будемо прикладом того, що не декламації про патріотизм ведуть нас до мети, а жертвенність, жертвенність і ще раз жертвенність!

Тож до праці, сумівська сім'я! Невтральним і „хатоскрайникам" між нами місця не може бути!

Всі за одного і один за всіх!

КОМІТЕТ КУПІВЛІ ОСЕЛІ СУМА

Ідея придбання власної оселі Спілки Української Молоді Америки виринула в попередній Головній Управі ще далеко перед П'ятим Головним З'їздом, що прийняв постанову про її набуття. Спонукали до цього величезні видатки, що їх витратили Осередки у 1954 році на влаштування п'яти відпочинково-вишкільних таборів для юнацтва, які коштували понад 5 тисяч долярів. Крім цього зростаючі з кожним роком фінансові потреби для виховних цілей вимагають джерела сталих прибутків, а ним може стати власна оселя при відповідній розбудові її господарства. Виходячи з цього, в жовтні 1954 року Головна Управа виділила спеціяльну комісію, яка зайнялася підшуканням відповідного об'єкту, придатного для Оселі СУМА. Тоді ж комісія нав'язала контакт з кількома аґенціями, які займаються справами купівлі й продажу фарм, посілостей та цілинних земель на теренах різних стейтів ЗДА. За короткий час надійшло понад 30 пропозицій. Частина з них не відповідає тим вимогам, які були поставлені перед аґенціями. Між іншим було зазначено, що посілість повинна охоплювати не менше як 100 акрів з придатними для вжитку забудовами, озером або річкою, де можна купатися та плавати на човнах, що необхідне для вправ водного спорту. На цих ста акрах повинно бути не менше як 20 акрів доброго лісу. До посілости має бути добрий і зручний доїзд, а віддаль її від Ню Йорку не повинна перевищувати 100 миль. Окремо згадано про електричну лінію, воду для пиття і т. п. З тридцяти пропозицій відібрано для оглядин 15 об'єктів, з яких два оглянули члени згаданої комісії.

Тепер ці обов'язки переймає на себе Комітет для купівлі Оселі, який уконституювався в Ню Йорку. Дня 23-го грудня 1954 року, під головуванням М. Семанишина, виділеного Головною Управою СУМА для справ Оселі, відбулося перше засідання уповноважених Осередків нюйоркської метрополітальної округи, у висліді чого вибрано Комітет в такому складі: М. Семанишин — голова, І. Пиріг — заступник голови, М. Яремко — секретар, О. Кейс — фінанси, Ф. Луцишин — плянування, О. Яцусь — інформація та п'ять членів Комітету: І. Сусь, М. Дрейчук, А. Турчин, Т. Коцур і п. Кокодинський.

Дебатуючи над справами Оселі, члени Комітету обговорили деталі збіркової акції, яка має принести 45-50 тисяч долярів на її купівлю. Вирішено, що кожний працюючий сумівець і сумівка повинні зложити на купівлю Оселі не менше як 25 долярів, бо тільки такий внесок може ґарантувати, що СУМА матиме власну посілість.

Цієї ж висоти даток повинні будуть зложити й батьки тих дітей, які належать до ЮСУМА. Жертводавці, що дадуть по $25, будуть записані в спеціяльній пропам'ятній книзі, як почесні фундатори Оселі. Крім цього, кожний Осередок повинен буде скласти на Оселю по 100 долярів. Пожертви будуть прийматися й від поодиноких громадян, установ та підприємств. Прізвища осіб чи назви установ та підприємств, що складуть на Оселю по 100 чи більше долярів, будуть вирізьблені на пропам'ятній таблиці, вмурованій в в'їздову браму Оселі чи в обеліск на іншому почесному місці. Прізвища жертводавців, які складуть суму меншу від $25, будуть опубліковані в пресі.

Щоб збіркова акція була переведена в найкоротший термін і дала найкращі висліди, при кожному Осередку СУМА будуть створені місцеві комітети, до яких повинні будуть обов'язково увійти уповноважені від Батьківських Комітетів.

Треба буде подбати про якнайширше спопуляризування справи Оселі серед батьків, бо в першу чергу йде про виховання їхніх дітей, про здоров'я українського молодого покоління та про його національне виховання.

Купівля Оселі — це одне з найвідповідальніших завдань, що його взяла на свої плечі українська молодь, об'єднана в СУМА. Чим швидше й сумлінніше Осередки виконають покладені на них завдання, тим з більшою певністю можна буде твердити, що вже у 1955 році Спілка Української Молоді матиме власну Оселю і переводитиме відпочинково-вишкільні табори ЮСУМА під власним небом.

Знаємо, що деякі Осередки мають свої фінансові проблеми, зв'язані з купівлею власних приміщень. Однак це в жадному випадку не повинно вплинути на збір коштів для потреб цілости СУМА, якою є Оселя. Купівля і влаштування Оселі не можуть бути також справою лише тих Осередків, які будуть найближче до неї положені, хоч треба підкреслити, що цим Осередкам доведеться найбільше попрацювати над її влаштуванням.

Щодо майбутніх плянів у розбудові Оселі Головна Управа СУМА має чимало цінних задумів. Так, в проєкті є побудова поблизу Оселі „Сумівського Села", що має постати на випроданих охочим сумівцям за дуже низьку ціну одноакрових ділянках землі. Крім цього в проєктах передбачено побудову школи, спортового майдану, кінозалі, трансляційного радіовузла і т. п.

Як тільки буде підібрано відповідний об'єкт під Оселю, Головна Управа плянує зафільмувати його у всіх деталях і показати по всіх Осередках, запросивши на перегляд старше громадянство.

Щоб кожен бачив, що набуває СУМА і на яку ціль підуть їхні пожертви.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНҐРЕС СВОБОДИ І СУМА

Як інформувала Головна Управа СУМА, виданий минулого року фотоальбом з життя і діяльности Спілки Української Молоді Америки був розісланий до багатьох визначних американських політичних діячів, бібліотек і різних установ. Дотепер Управа отримала кілька відповідей, автори яких живо цікавляться українською молоддю і висловлюють признання за її працю. Вони ставлять українську молодь за приклад, як треба унапрямлювати своє життя, щоб не піддатися неґативним впливам вулиці з її злочинністю, так дуже поширеною серед молоді в ЗДА.

Нижче вміщуємо листа, що його отримала Головна Управа від Директора Українського Музею і Бібліотеки в Онтаріо, Каліфорнія:

Хвальна Управо!

... одержавши від Вас два фотоальбоми, ми їх розібрали та розмістили в рамі під склом, щоб глядачі могли детально оглянути світлини. Ще один фотоальбом нам прислав наш кореспондент, який ми використовуємо для збирання опінії чужинців про українську молодь.

Цими днями оглядав альбом Екзекутивний Директор Конґресу Свободи. Він попросив, щоб один примірник привезли ми до Сан Франсіска на Конґрес Свободи, який відбудеться в квітні 1955 року і на якому буде багато визначних американців, зокрема Голова Комісії для боротьби зі злочинністю. Саме українську молодь чи її організацію там можна буде показати, як засіб проти злочинности.

Маємо вже від наших відвідувачів чимало дуже цікавих і цінних відгуків про СУМА. Після Конґресу Свободи ми Вам їх перешлемо, а Ви подасте тоді всі ті відгуки в пресі до відома українського громадянства.

Також власник Вільної Преси — Видавничої Спілки з Сант Анна п. Гойлс, що видає 10 часописів по цілій Америці, висловив бажання детально ознайомитись з життям СУМА тому, що його преса багато приділює уваги злочинності малолітніх у Каліфорнії.

Серед питань, які нам ставлять відвідувачі музею, є й такого порядку: яка злочинність серед молоді СУМА і чи вона збільшується чи зменшується; чи СУМА видає часопис в англійській мові і де його можна дістати; яка програма СУМА і т. п.

Нас також відвідали кореспонденти американських часописів, які бажали б мати якнайбільше інформацій про роботу СУМА, щоб подати їх до американської преси.

Голова Вільних Заложень Преси п. Стон сказав: „Американці українського походження можуть бути горді за своїх дітей, які можуть бути зразком фізичного і культурного виховання". Він також сказав, що на Конґресі Свободи у своїй промові поставить українську молодь як приклад.

Дякуємо Вам за альбоми, які нам дуже й дуже стали в пригоді.

З правдивою до Вас пошаною У. Н. М. і Б.
Підпис — Директор Музею

ДОПОМОГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУМА

Рік тому на IV Головному З'їзді СУМА ухвалено постанову про покликання до життя Відділу Суспільної Опіки при Головній Управі та створення відповідних відділів при Осередках. Ишло про те, щоб допомогову акцію з рамени СУМА для потребуючих українців у Европі вести скоординовано та пляново. Спочатку заплянововано нести допомогу лише для потребуючих сумівців у Німеччині й Австрії, але згодом, коли вона виявилась успішною, її поширено також на загал українського громадянства.

Допомогова діяльність СУМА за 1954 рік виказує загальну суму 12 тисяч долярів. Сюди входять вислані пакунки з одягом, харчами та гроші. Звичайно, це дуже незначна допомога, якщо взяти під увагу злиденне життя українців у Німеччині й Австрії, але з морального погляду це великий патріотичний вчинок, коли прийняти до уваги, що Спілка Української Молоді Америки не є жадною допомоговою організацією.

На протязі першого року допомогової діяльности Осередки отримали сотні листів з подяками від українців з Німеччини й Австрії, а до Головної Управи СУМА чимраз частіше звертаються поодинокі громадяни навіть з Бельгії, Англії і Франції, благаючи допомоги для своїх дітей, яких вони не мають змоги прогодувати та одягнути.

Худ. В. Залуцький.

КАНАДІЙСЬКЕ РІЗДВО В МИНУЛИХ РОКАХ

Труднощі життя в Канаді у давніших часах вміло описали Джеймс і Емілі Баннерман у своєму різдвяному дописі, зладженому для „Мек Лейнс Меґезін". Автори зібрали низку типово канадійських листів і новинок з описами святкувань Різдва і Нового Року, починаючи зі щоденника данського дослідника, Єнс Мунка, який провів Різдво 1619 р. на березі Гудзонської затоки, на місці, де тепер знаходиться Форт Черчил.

На Свят-Вечір Мунк частував своїх 64 учасників подорожі „вином і сильним пивом". Холод був такий страшний, що ці напитки позамерзали і їх приходилося розморожувати. Одначе, як інформує дослідник, погода в часі свят „дещо злагідніла". Згодом знову настали такі страшні морози, що з його групи при житті залишилося тільки двох людей, Мунка і він сам.

1672 р. о. Рак Бріяс, французький місіонар-єзуїт, що вів місійну працю серед індіян Ірокуа, збудував у своїй маленькій каплиці вертеп з відтворенням сцен Різдва Христового. Навернені ним на християнство індіяни своїм поспіхом і схвилюванням зацікавили теж індіян-поган, які заповнили нутро церкви до тієї міри, що священик був змушений (хоч і з великим жалем) випросити з церковці невірних і в той спосіб вможливити доступ для християн.

Вояки в тих давніх часах були лицарськими супроти своїх ворогів. Капітан Вільям Поум молодший перебував 1745 р. у французькому полоні в Квібеку. Щоб влегшити йому полон на час Різдва, французи принесли йому і його товаришам недолі два ґальони горілки „бренді".

Сайміон Перкінс з Ліверпуль, Нова Шкотія, коротко стверджує, що на Різдво 1773 року він працював у лісі; а що не було свіжих харчів, то на різдвяний обід — „динер" — він мав тільки солону рибу.

Збірка рисунків Сіґмунда Семюеля з 1870 р., яка зберігається в Торонтонському Університеті, представляє різні різдвяні розваги, як перегони верхи конем, ковзання на плоских санках („тобаґен") і на лижвах та гру в „керлінґ". Малюнки, що їх зладив молодий ляйтенант полку „Кінґс Овн Райфелс", вказують, що в тому зимовому спорті брали активну участь дорослі.

З настанням кращих часів у Канаді навіть новозаселені частини нашої країни мали достатнє Різдво. Список страв різдвяного обіду в одному готелі в Летбрідж, Альта., 1890 р. складався з двох родів суп, двоякої риби, вареної курки з устрицевим сосом, вареної шинки, шістьох різних печень, оленячої хребтовини, прерійної курки (рід фазана), і начинюваного зайця; далі була поросятина на холодно, „флячки" в холодці, маринована яловичина, воловий язик, шинка, салатка з курятини і раків і майже 20 різних десертів.

Але поселенців-піонерів не опускала типова монотонія і недостача харчування. 1897 року один підприємливий подорожний продав у льотерійній продажі індика за 174 дол., якого йому вдалося було довезти зі собою до Клондайку. В тому самому часі у Монтреалі продавали лікер у ціні 1.15 дол. за пляшку (приблизно одна п'ята частина теперішньої ціни).

А заледве 21 рік тому, в час економічної депресії, індичину продавали по 21 цент за фунт, гусятину — по 17 центів, найкраща яловичина коштувала лише 15 центів за фунт, а кава — 25 центів.

З ХРОНІКИ ОСЕРЕДКІВ

Місяць грудень 1954 року позначився в житті Осередків СУМА річними зборами та перевиборами Управ. Перевибори відбулися 12-го грудня у Вашинґтоні, 5-го грудня — в Гартфорді і Дітройті (Київ), 11-го грудня — в Пассейку та 18-го грудня — в Джерзі Сиіті.

В Йонґставні, Огайо, 24-го Грудня засновано новий Осередок СУМА.

Ширші звідомлення з діяльности названих Осередків СУМА, згідно з їхніми звітами подамо в наступному числі „Шлях Молоді".

З НАГОДИ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО І НОВОГО РОКУ
ГОЛОВНА УПРАВА СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ
ЗАСИЛАЄ НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
ЧЛЕНАМ СУМ'у, ВСІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОЛОДІ
І ВСІМ УКРАЇНЦЯМ, У СВІТІ СУЩИМ.

ПРОБЛЕМА МОРАЛІ ГРОМАДСЬКИХ ДІЯЧІВ

(Резюме доповіді проф. Б. Романенчука, що її він прочитав на П'ятому Головному З'їзді СУМА в Нюарку)

Спілка Української Молоді на еміграції, це сьогодні, як не єдина, то одна з небагатьох, найбільша і найповажніша національно-виховна організація української молоді. Діяльність СУМА доводить, що в ній гуртується найбільш активна й найбільш громадськи наставлена молодь. Саме тому СУМ має багато даних для того, щоб бути важливим джерелом допли定 громадських сил, тією школою, де мають також виховуватись майбутні громадські діячі. Від постави й виховання сьогоднішньої і завтрішньої молоді залежить, чи наша завтрішня спільнота на еміграції буде жити, як окрема, виразна і свідома своїх цілей та завдань національна група, чи вона буде помалу розкладатися на маленькі й взаємно ворожі частини, партії й групи, самопожиратися і врешті розпливатися в довкільному морі.

Живемо в умовинах, у яких вся наша спільнота поважно загрожена в своєму національному існуванні. Загрожена не переслідуваннями, заборонами, репресіями, пацифікаціями, але повною свободою, добробутом, вигодами, всякими можливостами виживатися й уживати життя. Це для молоді має особливе значення, бо воно з незвичайно великою силою відтягає її від національних обов'язків, української праці, від свого національного життя. Тому треба радіти, що в нашій спільноті діють організації молоді взагалі, зокрема такі, як СУМА, що цього року відзначає свої п'яті роковини з досить великим, як на такі умовини, числом членів та поважною кількістю доросту в Юній СУМА. Цього факту не можна недоцінювати, а, навпаки, треба його якнайповніше використовувати для правильного національного виховання української молоді. Громадянство здебільша не усвідомлює докладно, яке особливе значення мають тут наші організації молоді. Воно звикло дивитися на молодь, на її об'єднання старокрайовими очима, тобто сприймає їх, як факт самозрозумілий і більшої уваги йому не приділяє, бо, мовляв, молодь мусить самоорганізуватись, щоб десь виладовувати свою енерґію. Але не забуваймо, що українська молодь в ЗДА живе в такому оточенні, яке дає їй багато легші й вигідніші, а то й приємніші можливості виладовувати свою енерґію. І коли вона з тих можливостей не користає, а, навпаки, організується, працює над собою, коли прагне чогось більшого, як легке життя, то це вже слід уважати за досягнення, яке треба належно оцінювати й розвивати. Може ще сьогодні це явище не є таке незвичайне, коли велика частина нашої молоді, яка гуртується в молодечих організаціях, пам'ятає ще рідну землю, коли вона виховувалася в рідних школах, хоч і на чужині, і жила в замкненому українському середовищі. Але коли візьмемо до уваги, що завтрішня молодь, сьогоднішня дітвора, виростає в зовсім інших умовинах, що вона в більшості вже не знає рідної мови й відчужується від своїх батьків, то існування молодечих організацій сьогодні й завтра треба уважати за велику цінність. Це дає надію, що завтра в нашому громадському житті не буде того провалля, яке може настати з відходом старших.

Чи Спілка Української Молоді усвідомлює цю проблему, не беруся тут аналізувати, та все ж хочу підкреслити, **що сумівська організація з природи речі і з логіки фактів мусить бути такою організацією, в якій готуються кадри завтрішніх громадських діячів для нашої національної спільноти на чужині.** Це — перша і найголовніша заповідь, яку сумівська організація виконати мусить, якщо хоче виправдати своє існування. До цього великого завдання Спілка Української Молоді повинна докласти всіх сил і повинна намагатися включити в свої ряди якнайбільше незорганізованої української молоді, бо робітних сил нашій спільноті треба буде в майбутньому щораз більше. Коли ставимо цю заповідь, то логічно й послідовно мусимо ставити й наступну, другу заповідь, — про моральну якість тих кадрів, що мають включитися в громадську працю. Якщо сьогодні йде ще змагання за наш, так би мовити, стан посідання, то вже завтра молодше покоління мусітиме змагатися за саме існування нашої національної спільноти. І від моральної якости того покоління, отже від його виховання, залежатиме, чи воно зуміє повести громадську роботу і як воно ту роботу поведе.

Українська спільнота на чужині максимально розполітикована і розпартійщена, а партії смертельно розсварені. Чесність і громадська мораль занепадають. Живемо в часах матеріялізму, безбожництва, забріханости, еґоїзму, безоглядности й жорстокости. Чесність, гуманність, правда, принциповість — це риси, які щораз більше втрачають право громадянства в світі. Підступ, обман, фальш, дрібничковість, нетолерантність є рисами щораз більшої кількости людей також і серед нашої спільноти. Ми втікаємо від большевизму, але багато з большевицької ментальности носимо в собі. Від неґативних впливів цього всього мусимо оберегти нашу молодь. Якщо Спілка Української Молоді є тією організацією, яка готує кадри громадських працівників, то вона повинна дбати в першу чергу про особисту і громадську мораль молодих людей, які завтра мусітимуть заступити тих, що відійдуть: старших, знеохочених, втомлених і... скомпромітованих. Виховувати в них чесність, ідейність, принциповість, альтруїзм, гуманність. Чи СУМ буде займатися спортом, культурно-освітніми справами, чи якими іншими у своїй діяльності, — це другорядна справа, головне те, чи СУМ виховає людей, духовість яких буде якісно на високому рівні. Виховання характеру — це найосновніше й найголовніше завдання Спілки Української Молоді і тепер і в майбутньому. Бо що з того, що ми будемо мати національно свідому молодь, коли вона буде позбавлена моральних засад в громадському житті?

Юні сумівки й юні сумівці Осередку СУМА в Клівленді, учасники концерту, що відбувся 14-го листопада мин. року в Клівленді.

СУМІВЕЦЬ — СУМІВЦЕВІ!

З нагоди Різдвяних Свят та Нового Року Осередок СУМА ім. Павлушкова в Шікаґо закупив 50 пакунків „КАРЕ" (один пакунок важить $14\frac{1}{2}$ фунтів), які Европейське Представництво „КАРЕ" перешле на адресу ЦК СУМ'у в Німеччині. В подібний спосіб отримає ЦК СУМ 30 пакунків „КАРЕ" від Осередку ім. Крут в Шікаґо — Далекий Південь. Ці 70 пакунків „КАРЕ" ЦК СУМ розподілить між сумівцями, як різдвяний подарунок від сумівців у ЗДА.

Головна Управа СУМА

РІК II. Ч. 1 (13)
„ШЛЯХ МОЛОДІ"
Сторінка Спілки Української Молоді Америки
Редаґує В. Коваль.
"THE YOUTH'S PATH"
Page of The Ukrainian American Youth Ass'n., Inc.
Editor V. Koval.
Адреса: P. O. Box 211, Cooper Sta., New York 3, N. Y.

А. З.

1964 — ПО ДЕСЯТИ РОКАХ „СПІВІСНУВАННЯ"

В повені статтей і політичних оглядів американської преси вибивається на перше місце видрукувана в останньому числі „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" стаття професора Єйлського університету Гергарда Німесра на зазначену вище тему.

Вона є дуже поважною осторогою для тих, хто не доцінює загрози російського імперіялізму, і для тих, хто з незнання йому потурає. Вона заторкує засадничі справи американської політики, бути чи не бути Америці великою і вільною державою. В ній дуже влучно змальована ментальність переважної більшости американського громадянства в його підході до московського імперіялізму, а саме його наївно ідеалістична віра у всякі міжнародні переговори і конференції; його перебільшений острах перед війною, що паралізує волю перемогти ворога; його нерозважне бажання відмовитися від атомової зброї навіть у своїй власній обороні; перескравлювання своїх майбутніх воєнних втрат і руїн, без уваги на втрати по другому боці, навіть тоді, якби вони були значно більшими, — одним словом різними серпанками закрити девізу миру за всяку ціну.

Шановний автор, приймаючи, що поняття „співіснування" добре знане читачам, переносить нас у своїй візії в половину листопада 1964 року.

За два з чимсь тижні мають відбутися вибори до Конгресу. Виборці стоять перед дуже важливими питаннями, яких ще ніколи не було в американській історії. Не ходить вже про те, чи при владі будуть республіканці чи демократи — чи має бути війна чи мир — але прямо про те — чи має існувати чи загинути - американська нація. Вправді ЗДА є ще незалежною державою, дотепер не переможеною, але сили навколишнього світу з'єдналися проти них. Чимраз вищі хвилі червоного потопу вдаряють об їхні береги на сході і заході. Те, що стоїть перед ними, є тільки вибором між двома родами остаточного розгрому.

Як прийшло до того, що ще десять років тому, в 1954 році, ЗДА були наймогутнішою державою в світі, а тепер, в 1964 році стоять над краєм прірви?

Десять років тому вони мали перевагу в атомовій зброї, а їхня промислова потужність стримувала комуністів від одвертого нападу на них і їхніх союзників. Тоді ще в ЗДА була воля до боротьби. Потім почалися переговори і конференції. При виразній і великій перевазі, американській дипломатії, не вдалося усунути засадничого напруження, хоч осягнено порозуміння в дрібніших справах. Прийнято деякі засади розброєння і застосування атомової енергії. Фактично від них було більше шкоди, ніж користи, бо вони будили й підсилювали в світі оманні і нездійсненні надії на тривалий мир.

По прийнятті Західньої Німеччини до Північно-Атлантійського Пакту (НАТО) скликано велику конференцію у Парижі. Ця конференція була останньою нагодою, коли ЗДА могли ще вжити своєї великої переваги і поліпшити світову ситуацію. Так не сталося. „Холодна війна" йшла далі. Червоний Китай прийнято до Об'єднаних Націй. Індо-Китай і Індонезію опанували комуністи зсередини.

Несподівано 7 листопада 1958 р. Маленков у святочній промові заявив, що Совєтський Союз вже зрівнявся із Заходом в атомовій зброї і протягом однієї години може кинути десять водневих бомб на кожне промислове місто на Заході. Ця заява, якої зрештою вже давно треба було сподіватися, викликала всюди велике пригноблення, а особливо в Америці. Часописи і радіові промовці почали малювати страхіття прийдешньої війни. Всі погоджувалися на тому, що війна стала „неможливою" з огляду на величезне знищення в обох воюючих сторонах і напад мав абсолютну перевагу над обороною. Дехто домагався, щоб атомові й водневі бомби були заборонені правно, інші вимагали, щоб президент публічно заявив, що ЗДА ніколи їх не будуть уживати. Одначе найбільше було таких, які жадали, щоб заборонене було уживання всякої зброї і навіть погрози її ужиття, щоб не викликати війни.

В деяких европейських столицях прийшли до радісного висновку, що раз війна стала „неможливою" — її ніколи не буде.

З таких думок і настроїв виринула сама справа розброєння.

У квітні 1961 року скликано в цій справі конференцію до Ню Йорку. На ній вперше помінялися ролі. ЗДА домагалися негайного і цілковитого усунення всіх зачіпних родів зброї, атомових і водневих бомб, стратегічних та безпільотних літаків. Совєти не поспішали. Вони казали, що вся акція є „оманною", що вони наслїпо не можуть повірити в мирні наміри Заходу. Передусім треба розв'язати Північно-Атлантійський пакт і поусувати „фашистівські уряди" в деяких державах Західньої Европи. Тому що Совєти висували такі домагання, яких Захід не міг прийняти, до порозуміння не прийшло.

Всю вину за неуспіх конференції звалила Москва на Америку. На це зареагувала американська преса домаганням посилити психологічну війну із Сходом, навіть розпочати відверто деякі операції за залізною завісою, якщо буде потреба.

20-го червня 1961 р. облетіла західні столиці вістка, що у Польщі вибухло повстання, що польське військо приєдналося до робітників. Другого дня була знялася хвиля бунту в Чехословаччині і в деяких частинах Мадярщини. Московське радіо признало неспокій у цих країнах, обвинувачуючи американський уряд в інтервенції і в допомозі повстанцям.

Вістка про повстання відбилася широким відгомоном по цілому світі. Сенатори в своїх промовах заохочували повстанців. Деякі часописи почали застановлятися над скорою загибіллю совєтської імперії. Були й такі, які жадали, щоб повстанцям дана була негайна достатня допомога. Американський уряд не знав про розміри повстання, і нічого не зробив.

22-го липня почали напливати совєтські військові сили до Польщі, а наступного дня появилися вже совєтські дивізії у Східній Німеччині. Вони йшли туди безперервно вдень і вночі, концентруючись біля Берліну. Із запертим віддихом стежив Захід за цими рухами, розгадуючи їхню ціль. Чи Совєти хочуть вдарити на Захід і дійти до Атлантійського океану, чи збирають свої сили, щоб не дати Заходові можливости прийти повстанцям з допомогою?

У всіх союзних країнах заведено гостре поготівля, але поза тим нічого. Американські дивізії в Европі не вийшли на бойову лінію, а залишилися в касарнях. Президент ЗДА виступив з радіовою промовою, в якій запевнив Росію (автор уживає слова „Росія — Совєтський Союз — росіяни — комуністи" на означення одної й тої самої речі) про мирні наміри Америки і остеріг, що збройний виступ будь-котрої сторони може спричинити катастрофу. Напруження дещо поменшало. Совєти взялися до повстанців, а здушивши їх цілковито, почали повільно стягувати свої війська зі Східньої Німеччини.

Криза минула, але залишила дуже важливі наслідки. Вона дала початок зміні політичної орієнтації в різних частинах світу. Стало ясним, що Захід, а особливо ЗДА ніколи не прийдуть з допомогою сателітам, навіть тоді, коли вони розпочнуть одверту боротьбу за свою незалежність. Европейські держави також прийшли до переконання, що Америка не виступить збройно в їх обороні. Цю зміну політичних настроїв добре відчули Совєти. Вони вислали до норвезького уряду ноту, в якій дорікали йому за приналежність до Північно-Атлантійського пакту і жадали, щоб Норвегія цей союз покинула. Коли нота не мала успіху, Совєти поновили своє домагання в формі ультимату. Норвегія, маючи перед очима долю Фінляндії в 1939 році, ультимат прийняла і виступила з НАТО. Так само зробила Данія. Англійський прем'єр заявив у нижчій палаті, що Велика Британія не має ні проти кого жадних ворожих намірів і не буде брати участи в будь-якій авантурі з одної або другої сторони. В Італії і Франції прийшли до влади уряди „народного фронту". ЗДА старалися спинити цей процес, але їм не вдалося побороти глибоку апатію европейських народів, які прийшли до переконання, що совєтського походу ніхто вже не спинить і скорше чи пізніше вони опиняться в совєтській сфері. Північно-Атлантійський пакт фактично перестав існувати, а його европейські члени стали вже напівсоюзниками Совєтів. Совєти приєднали до своєї імперії 300 мільйонів европейської людности і збагатилися величезним промисловим потенціялом Західньої Европи.

Тепер буде зрозумілим, що громадяни ЗДА не мають вибору. З одної сторони стояла так звана воєнна партія, що одинокий порятунок бачила у війні. Супроти величезної переваги Совєтів війна в 1964 році була майже безвиглядною. З другої сторони стояла партія, яка була проти всякої війни і твердила, що навіть совєтський диктат буде меншим лихом як цілковита заглада у випадку війни. Найгіршим, одначе, було те, що нація була поділена на ці два непримиренні табори і не могла рішитися на якусь одну розв'язку.

Автор не подає причини, яка привела Америку на край прірви. Крім загальної — теорії і практики співіснування, а також не вказує шляхів оздоровлення. Він думає, що описані ним події років 1954-1964 не мусять здійснитися. Він глибоко переконаний, що американська нація викреше з себе стільки духа, відваги і знання, що до катастрофи, яку він описав, не прийде. Цей оптимізм можна прийняти, якби американське громадянство приборкало ту деструктивну силу, яка веде його нестримно вниз і яку дуже влучно окреслив недавно („Лайф" з 29 листопада 1954 р.) Юрій Ростворов, бувший начальник совєтської розвідки в Токіо, що в січні перейшов до ЗДА. Совєти — сказав він — мають свої важкі проблеми і свої сліпі вулиці, але позицію совєтської імперії супроти решти світу боронить не лише її пропаґанда і хитра політика Молотова, але також сліпота західніх державних мужів на реальні факти совєтської дійсности.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бофало, Н. Й.

Українська Радіо-Програма Василя Шарвана

Не має мабуть над Великими Озерами людини, яка не знала б, що це таке Українська Радіопрограма В. Шарвана. Всім відомо, що це сьогодні поважна установа, з якою рахуються і контактуються свої і чужі. Там можна стрінути і ділових членів проводу міської управи Боффало, і серйозних американських конґресменів, представників чужонаціональних угруповань в Америці, українських політиків і публіцистів, мистців, літераторів, духовників обидвох наших віровизнань і кого тільки забажаєте. Там часто також повно нашої молоді. Готуються до виступів перед мікрофоном юні сумівці, пластуни, члени, українського православного об'єднання молоді, словом всі ті, що Україною цікавляться.

Одначе, поза Боффало, мало кому відомо, що ця сьогодні імпозантна установа мала аж надто скромні початки.

На саме Різдво 1950 року пролунало вперше, від коли існує боффалівсько - ніяґарська радіовисильня, українське стародавнє „Христос Рождається". Після того слідувало кілька привітів, стільки само українських колядок, проминула година і виглядало, що на тому кінець. Через тиждень Програма відізвалася вдруге і стала, дякуючи заохоті оцього так званого масового, за те найвдячнішого, слухача, відзиватися кожного тижня. 1-го травня 1950 р. ця сама програма почала промовляти до людей щоденно, стаючи таким чином першою українською щоденною радієвою програмою на терені Америки й Канади. Рік пізніше програма має вже свого постійного політичного редактора й коментатора, в тому самому часі вона починає раз в тижні надавати англомовні передачі, які почали подавати англомовному світові правдиві інформації про Україну та українську проблематику, оправлену в дбайливо підібрані перлини українського музичного і хорового мистецтва. В 1952 році керівник програми п. Шарван зумів вже улаштувати в самому Боффало модерно обладнане студіо, де можна було згрупувати найкращі місцеві публіцистичні та мистецькі сили та притягнути до безпосередніх виступів дітей, починаючи з трьох літніх. Того ж самого року збільшується платний персонал установи, в 1953 році радіопрограма міцніє фінансово, творить власний радієвий квартет, випускає свої грамофонні пластинки, згодом творить постійний радієвий театр і заходиться довести до створення об'єднання працівників і керівників українських радієвих програм на терені Америки й Канади для обміну досвідом і радієвим матеріялом.

Скільки це коштувало енергії, скільки було до поборення труднощів, про те сьогодні зайво говорити. Хто зна, чи програма не має до завдячування свого існування виключно молодечій енергії і завзятості свого керівника. Можливо, що тут і сама завзятість не була б вистачила, тут необхідно було вмілого підходу, треба було заговорити до людей в такій формі, щоб зразу витворився між програмою і численними масами слухачів духовий контакт. Не є ніякою тайною, що в американських умовинах кожна радіопрограма засуджена на загибіль, якщо вона не буде спиратися на тривкій матеріяльній базі, яку можуть створити комерційні оголошення. Якщо ж одначе ці комерційні оголошення не знайдуть серед слухачів відгуку, тоді вони минуться з ціллю. Самими комерційними оголошеннями також ніхто далеко не зайде, їх трактується як своєрідне неминуче лихо і вони ніколи не можуть становити основи програми, а тим більше вони не можуть вибиватися на перше місце. Українським слухачам треба дати рідне, щире, нефальшоване слово, таке міцне і сильне, щоб воно діставалося прямо до глибин людської душі. Без відповідно дібраних співпрацівників цього досягнути не можна.

Стоять зліва направо: Ірина Чмола, — дикторка; проф. З. Саган, — політичний редактор; В. Шарван, — керівник програми; М. Ставничий, — перший диктор; Христя Саган, — дикторка.

В доборі своїх співпрацівників п. Шарван мав здебільша таки щасливу руку. Хто не пам'ятає милозвучного голосу першого диктора програми п. М. Ставничого! До сліз зворушували слухачів рецитації великого українського майстра живого сова бл. п. Геника-Березовського, історичний календар покійного проф. І. Пошивайла згадується ще до сьогодні. Тонкий сарказм п-ні Галини Петренко, дикторки і редакторки жіночої хвилинки становить в Боффало ще й до сьогодні тему товариських розмов. Її заступила гідно теперішня дикторка п-ні Ірина Лящук-Чмола.

На окрему згадку заслуговує політична частина програми, яку веде проф. З. Саган. Його темпераментні політичні коментарі не раз ставали атракцією для цілого американсько-канадійського прикордоння, викликаючи у своїх щире захоплення та вислови обурення серед ворожих нам і нашій справі елементів, а таких, на жаль, ніде не бракує.

Літературні погутірки д-ра Михайла Лози знаходили також свій широкий відгомін, неодноразово також відгомін в українській торонтській пресі. Д-р Лоза зараз автор більшої скількости радіофонізованих картин, сцен, нарисів і в останньому році також дитячих хвилин.

Небувале захоплення серед слухачів викликали безпосередні виступи наших дітей перед мікрофоном. Мені відомі випадки, де діти просилися у батьків навчити їх чогось гарного, чогось українського для того, щоб вони могли виступати в радіо. І ці діти виступали і їх зацікавлення рідною мовою збільшувалося. Нехай це було й не з благородної причини, дитина хотіла пописатися, та ціль була досягнена.

Зайшовши недавно до студії пана Шарвана, я був мило вражений великою скількістю листів, надсиланих туди дітьми. „Може я зле заадресувала — пише маленька 8 і піврічна Оля Шевчук з Канади — але я дуже хотіла б, щоб мій лист до вас дійшов і щоб Ви мені на нього відписали..." „Я зі своєю сестричкою Славцею нетерпляче вичікуємо суботи, бо ми хочемо слухати гарних казочок, які Ви нам розказуєте по радіо" викаліґрафувала нештудерними дитячими буковками 10-річна Маруся Грега з Бофало. Таких листів дуже багато і це чи не найбільше признання керівникові програми після п'яти років її існування.

Сьогодні обговорювана програма розвивається далі, вона міцніє змістом, її слово дзвенить що раз то могутніше.

На порозі шостого року її існування можна б від многочисленних слухачів Української Програми побажати їй самій та її енерґійному керівникові успіхів та ширшого розгорнення крил.

Д-р Б. Р.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Лист до Редакції

Вш. П. Редакторе:

У „Свободі", ч. 3 від 6. I. 55 у кореспонденції з Шікаґо, пан Степан Куропась, оповідаючи про мій реферат, назвав мене між іншим „учасником другої української війни в рядах I-ої Дивізії УНА".

Щиро дякую п. Куропасеві за його прихильну оцінку моєї доповіді, але стверджую, що це речення не відповідає дійсності, бо я не мав чести бути в рядах славетної I-ої Дивізії, а участь у кінцевій фазі II світової війни приймав, як старшина штабу Української Національної Ярмії.

З пошаною **М. Крат, ген. хор.**

● **Д-р Едвард Г. Десслер** у своїй статті, вміщеній в Бюлетені Американського Хірурґічного Каледжу, нарікає на те, що багато американських хірурґів роблять операції тільки на те, щоб напхати долярами свої кишені.

Український Літературно-Мистецький Клюб

Ню Йорк 149 2nd Av.

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 14-го січня, відбудеться там Вечір Пам'яти О. Олеся, з нагоди 10-річчя смерти Поета. Доповідь виголосить д-р М. Кушніренко, як теж виступить співачка п. М. Руда та скрипаль п. Я. Омельський. Акомпаніюватимуть п. Є. Чапельська та п. Л. Вахнянин. Початок о год. 8:15 ввечері.

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED—MALE ●

WETGRAIN SHAVERS;
Досвідчений при виробі шкір.
BLANCHARD BROS. & LANE
408 Frelinghuysen Avenue
Newark, N. J.
Bigelow 8-1343

BOLOGNA MAKER, досвідчений; 3 дні в кухні, 2 дні в крамниці. Голоситись:
LINDEN PORK STORE
123 No. Wood Ave., Linden, N. J.
LI 3-5086

ВІДЛИВАЧ ФОРМ
до карбування і допасування тільки форм з бронзу. Стала праця на Miami, Fla.
Телефон:
MArket (N.J.) 2-0335

● HELP WANTED FEMALE ●

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені в шитті спортових сорочок і блюзок. Стала праця, добра платня. Присмні умовини праці. Голоситись:
CHATHAM PANTS CO.
134 Noll St. (1 flight up), B'klyn
Phone VA 1-7056

ЖІНКА
до легкої праці в пекарні і Fountain.
$50 тижнево плюс комфортова кімната і харчування. Голос.:
HENRY'S
1414 Burnett Ave., Union, N. J.
Tel. Murdock 8-1391

КЕЛЬНЕРКИ
Повний або частинний час, стала праця. Платня і добрі „типси". Присмні умовини праці.
Голоситись:
33-11 Broadway, Astoria.
Phone RA. 6-9729

ОПЕРЕЙТОРКИ
З досвідом у шитті жіночого одягу. "Section" праця. Добра платня, стала праця. Присмні умовини. Голоситись:
L. & I. SPORTSWEAR
32-02 Queens Blvd. EX 2-0323
Long Island City

РЕЄСТРОВАНІ ПІКЛУВАЛЬНИЦІ
$240 на місяць
ПРАКТИКУЮЧІ
$205 на місяць
Години 3—11
Малий Шпиталь.
Dumont 4-0014 — N. J.

ПІКЛУВАЛЬНИЦІ
практикуючі з дозволом.
8 годин, денна або нічна праця.
$200 місячно
Телеф.:
Valley Stream 5-0462

ГОСПОДИНЯ
Досвідчена, в серед. віці жінка. Стала праця в присмнім домі. Спання на місці. Поміч матері в догляді над дітьми і легке варення. Електр. прирядди. Дім ранча. $35 тижнево. Рекоменд.
Телеф. між 9—11 A.M.
CE 9-7459

ПОКОЇВКА ДО ГОТЕЛЮ
6 днів в тижні.
Стала праця.
Tel. CI 7-1153

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

АМГЕРСТ, МАСС. — Відділ 199 повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в суботу, 15. січня 1955, о год. 7-ій веч., в домі П. Ковби, 398 Northampton Rd. Всі члени обов'язково повинні явитись і полагодити важні справи. Маємо календарі УНС на рік 1955, ціна $1. — Управа.

ПИТСБУРГ, ПА. — **Річні збори** відд. 53 відбудуться в неділю, 16-го січня, в домі Українського Клюбу, ріг 11-ої і Бинґгам вул., о год. 1-ій попол. Обов'язком кожного члена бути присутним і привести нових членів. — О. Микитюк, предс.; В. Сачко, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во ім. І. Франка відд. 83 повідомляє своїх членів, що місячні звичайні збори відбудуться в неділю, 16-го січня 1955 р., о год. 1-ій попол., в домі Т-ва У. А. Горожан, 847 Френклин вул. Проситься членів, які платять річно, поспішити зі своїми вкладками, або прислати чеками до секретаря. Пригадується членам, що одержано Календар від УНСоюзу в ціні $1. — С. Чорномаз, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Б-ва св. о. Николая, відд. 5, відбудуться в суботу, 15-го січня, о год. 7:30 веч., в залі У. Д. Гор. Клюбу, 25-06 — 31 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. Повідомляється, що на річних зборах 18. грудня 1954 р. вибрано такий уряд: М. Ливицький, предс.; І. Сидор, заст.; Гр. Василик, кас.; С. Антонишин, заст.;; П. Барнич, секр.; Н. Барнич, заст.; С. Кривень, М. Заровений, П. Левенець, контр. комісія, Н. Жирий, Н. Микитин, надзирателі хворих до членів; М. Якимицька, А. Василик, надзвирателі хворих до члениць; Є. Кривень і О. Мартинь, капітани; І. Марко, А. Палаль, хоружі; Н. Барнич організатор нових членів. Збори відбуваються в третю суботу по першім. Проситься членів вирівняти залеглий довг.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Т-во Запорозька Січ відд. 155 подає до відома всім своїм членам, що на річних зборах вибрано уряд на рік 1955: І. Будняк, предс.; І. Гуряк, заст.; І. Макар, кас.; М. Гуряк, заст.; М. Чумер, фін. секр.; Н. Колодій, рек. секр.; Д. Федчишин, І. Ковалюк і д-р Срібний, контрольори; Д. Степась, В. Чабан і Н. Олійник, надзирателі хворих; І. Петренка, дверник. Збори будуть відбуватися в кожну 2-гу п'ятницю по першім, в залі Народного Дому 760 State St. Наступні збори відбудуться 14-го січня 1955 то є в п'ятницю, год. 7-ій веч. Проситься членів прийти на згадані збори та розкупити Календарі від УНСоюзу. Календарі є дуже красного змісту і тільки за 1 дол.

Читайте нову книжку
д-ра ІЛЛІ ВИТАНОВИЧА
„Кость Паньківський"
Ідеаліст громадської праці і віри у власні сили народу.
Д-р Лука Мишуга пише про неї так:
„Читаю прекрасну працю д-ра І. Витановича, і бачу, як вірно змальовано в ній світлу постать сл. п. Костя Паньківського".
Ціна тільки $1.00
Замовляти в:
"SVOBODA"
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Мир", відд. 324, повідомляє своїх членів, що **загальні річні збори** з огляду на українські різдвяні свята відбудуться в суботу, 15-го січня, о год. 8-ій ввечорі в будинку українського Клюбу при 23 і Бравн вулицях. Управа просить всіх членів прибути на річні збори, вислухати звіт з діяльности старої управи за минулий рік і вибрати нових членів до Управи на рік 1955. Рішення, які западуть на тих річних зборах, будуть правосильні без огляду на кількість присутних. — А. Горохівський, предс.; Н. Бурак, кас.; І. Струк, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — **Річні збори** Б-ва св. о. Николая, відд. **106,** відбудуться в неділю, 16-го січня, в домі відділів УНС, 843 N. Western Ave., о год. 12-ій вполудне. Просимо усіх членів прибути, заплатити свою належитість. Довгуючі члени, що були суспендовані у місяці листопаді і груді, якщо заплатять, будуть *прийняті наново.* На зборах буде звіт урядників і контрольної комісії — та вибір уряду на рік 1955 та багато нових справ до рішення, яких самі урядники не можуть рішати. Вписуйте своїх дітей в члени УНС. — Н. Гуль, предс.; М. Попіль кас.; Г. Дацьків, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Т-во ім. І. Франка відд. 271 повідомляє усіх своїх членів, що **річні збори** не відбулися в місяці груді з огляду на те що заля була зайнята. Проситься членів прибути на річні збори в неділю, 16-го січня, о год. 2-ій попол., до залі Лакаванна Евеню. Буде звіт урядників та контр. комісії і вибір нового уряду на 1955 рік. — І. Чопко, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Т-во Укр. Січ відд. 421, буде мати збори в суботу, 15-го січня, о год. 8-ій веч., в укр. залі. Проситься всіх членів прийти. Урядники на новий рік є ті самі. — І. Наконі, предс.; М. Шипінка, кас.; Ю. Береза, секр.

ІРВІНҐТОН, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка відд. 390, повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в суботу, 15-го січня о год. 7:30, в залі Укр. Пресвітерської Церкви при 36 Harrison Place. На зборах будуть звіти за рік 1954 і вибір уряду на 1955 рік. — О. Паньків, предс.; О. Чорномаз, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Б-во о. Николая відд. 369, повідомляє що місячні збори відбудуться в неділю, 16-го січня, точно о год. 4-ій попол., в церковній залі. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівняти свої вкладки. Вибрано уряд на 1955 рік: І. Климишин, предс.; І. Колтонюк, заст.; С. Деркач, секр.; П. Олива, заст.; А. Деркач, кас.; М. Дутко, заст.; Контроля: П. Олива, П. Сохан, І. Колтонюк.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Управа відд. 414 ім. през. Волошина, повідомляє членів, що **річні збори відбудуться в неділю, 16-го січня 1955 р.,** о год. 12-ій (після Служби Божої), в приміщенні. У. Н. Дому, 563 Джордж вул. Проситься всіх членів обов'язково взяти участь в річних загальних зборах. — І. Пилюк, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. — Т-во Запорозька Січ відд. 355 повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня 1955, о год. 1:30 попол., в парохіяльний залі. Всі члени повинні явитися на ці річні збори. Уряд здасть звіт за 1954 р., і буде вибір уряду на 1955. Маємо також інші справи до обговорювання і є Календарі до розпродажу. — І. Якимяк, М. Ганьківський, П. Занько.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ
на
1955 РІК
Релігійні, Світські
Ціна 35 цт.
Патріотичні
(Франко -Шевченко — пара)
Ціна 50 цт. за кожний.
Замовлення слати на адресу
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
Jersey City, N. J.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — **Річні збори** Т-ва ім. Т. Шевченка відд. 349, відбудуться в неділю, 16. січня, о год. 2-ій попол., в домі Лісного На зборах буде звіт уряду з цілого року і буде вибір нового уряду на 1955 рік. Всі члени повинні явитися на зборах, в противнім разі будуть карані на суму $5. — І. Шеґера, предс.; В. Ясіновський, кас.; М.

ОБУРН, Н. Й. — Т-во Запорозька Січ відд. 283, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня 1955, о год. 2-ій попол., в Січовім домі. Проситься всіх членів явитись на цих зборах. — П. Вільчинський, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — На річних зборах Б-ва св. І. Хрестителя, відд. 270 вибрано уряд на 1955 рік: Т. Гіль, предс.; Н. Заяць, заст.; М. Баран, фін. секр.-кас.; П. Ляхоцький, заст.; В. Бутковський, рек. секр.; С. Островський, заст. Контрольори: Н. Пігура, С. Гріца і І. Коцюба. Комісія хворих: А. Мазур і П. Осьміловська. Організатор членів до УНСоюзу: С. Островський. Наступні місячні збори Б-ва відбудуться в неділю, 16-го січня, о год. 1-ій попол., в У. Н. Домі.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Відділ 292 подає до відома всім своїм членам, що з причини українських Різдвяних Свят збори відділу відбудуться оден тиждень пізніше, а це в неділю, 16-го січня, о год. 1:30 попол. в У. Н. Домі при Мішіґан і Мартин вул. Новий Уряд відділу на рік 1955: Т. Михальчук, предс.; М. Дужий, заст.; П. Федик, фін. секр.; І. Дячун, кас.; Д. Дубрівний, рек. секр.; Контроля: П. Кізел, А. Повшок, І. Маланяк. Делеґати до У. Н. Дому: П. Федик, В. Візничак, Т. Михальчук.

АКРОН, О. — Б-во Соп. св. Духа відд. 295, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня, о год. 1:30 попол., в церковній залі, на розі вул. Ейбол і Вашинґтон. Обов'язком всіх членів явитися на цих зборах, вислухати звітів урядників, взяти участь в виборі уряду на біжучий рік 1955 і ухвал на добро братства. На цих зборах буде також присутна містоголова У. Н. С. п-і Жеребняк. Проситься всіх членів, яких жінки або діти ще не є членами УНС, щоби привели їх на збори, де буде можна їх вписати без жадних трудностей. — О. Зепко, предс.; П. Кулик, кас.; В. Пулк, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва Зап. Січ, відд. 371, відбудуться в п'ятницю, 14-го січня 1955 р., о год. 8-ій веч., в Січовій залі при 506 — 18 Ave. Хто з членів бажає набути Календар УНС, то може дістати на зборах відділу. Календарі є дуже цікаві з великим матеріялом і коштують лише 1 доляр. — І. Оверко, предс.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Маранюк, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Б-во св. Йосафата відд. 217, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. січня, о год. 2-ій попол., в церковній залі. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути, вислухати звітів і контрольної комісії за рік 1954. Уряд на рік 1955: В. Колоданський, предс.; К. Шевчук, заст.; А. Іванів, секр.; Н. Макосів, заст.; І. Деркач, кас.; Й. Максимович, заст.; Контроля: А. Задорецький, М. Василишин, Г. Булавинець; надзирателі хворих: Н. Луцишин, Т. Фалат, Я. Гривнак, В. Николайко.

ШІКАГО, ІЛЛ. — С-во Благовіщення відд. 125 повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 16-го січня, о год. 1:30 *попол., при* 845 N. Western Ave. Проситься членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — А. Штим, предс.; П. Яворська, кас. І. Подола, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во Калина відд. 459 повідомляє, що **річні збори відбудуться** в неділю, о год. 3-ій попол., в Укр. Централі при 180 William St. Обов'язком кожного члена прийти на збори, є дуже важні справи до рішення, як також вибір уряду на цей рік. — Уряд.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. — Б-во св. Юрія відд. 160, повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться в суботу, 15-го січня 1955 р. Проситься всіх членів місцевих як рівнож позамісцевих, щоб всі прибули, почули звіт урядників як також буде вибір нового уряду на 1955 рік. Початок о 8-ій год веч. — М. Костишин,

БОСТОН, МАСС. — **Річні і місячні збори** відд. 374 відбудуться в неділю, 16-го січня 1955, о год. 2:30 попол., в залі 80 Leverett St. Проситься членів прибути на збори і вирівняти залеглі членські внески і будуть другі важливі справи до полагодження. — П. Улашкевич, предс.; М. Вілак, кас.; М. Кісіль, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ, відд. 170, повідомляє, що **річні і місячні збори** відбудуться в неділю 16-го січня 1955, о год. 4-ій попол., в У. Н. Домі, 183 Fleet St. Обов'язком кожного члена прийти на ті збори вибрати уряд на 1955 р. Були картки з повідомленням післані на 26-го грудня на 294 членів прийшло 8. Не було можливо вибрати управу. Тому проголошуємо другий раз збори. Члени, які тепер не прийдуть підлягають карі $1. — П. Мелень, предс.; І. Грабар, секр. Лісний, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. — Т-во Запорозька Січ, відд. 385, повідомляє, що на річних зборах рішено, що відділові збори відбуватимуться щотретя неділя по першім. Чергові збори відбудуться в неділю, 16-го січня, по третій Службі Божій, о год. 12:30 попол. Є важні справи до вирішення. До уряду увійшли: П. Федорців, предс.; Р. Виндик, кас.; Д. Татарин, рек. секр.; Й. Греськів, фін. секр.

ЮТИКА, Н. Й. — Звичайні місячні при тому й **річні збори** відділу 484 ім. Т. Шевченка, відбудуться в суботу, 15-го січня, о год. 7-ій веч., в приміщенні церковної залі при 1108 Стейт Стріт. Проситься всіх Шановних членкинь й *членів вчасно* на збори, щоб мати змогу вислухати річний звіт уступаючого відділового уряду та контрольної комісії, як також вибрати новий енергійний уряд на 1955 рік. При тій нагоді апелюється до всіх членів, щоб щедро складали пожертви на „Коляду" залищенцям в Европі, яку переводить наш відділ за порукою ЗУАДК. — В. Запаранюк, фін. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА — Місячні збори Б-ва св. Василія відд. 339 відбудуться в суботу, 15-го січня 1955, о год. 7-ій веч, в домі Громади на Лавренц вул. Проситься всіх членів бути присутними і вирівняти залеглі вкладки з минулого року. На річних зборах вибрано уряд: О. Будай, предс.; С. Бродич, заст.; В. Мущинка, кас.; І. Куничка, заст.; А. Хромяк, секр.; Т. Гощинець, заст.; контроля: П. Сорока, Т. Мущинка. Адреса секр.: A. Chromyoch, 921 Cecil St., Phila 43, Pa. Tel. GR 2-7406

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во ім. М. Грушевського, відд. 219, повідомляє своїх членів, що чергові місячні збори відбудуться в суботу, 15-го січня, о год. 7:30 веч., в церковній залі, 675 South 19th St. Просимо членів явитися на зборах, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

ПЛЕЙНС, ПА. — **Річні збори** Б-ва св. Андрія відд. 48 відбудуться в неділю, 16-го січня, о год. 2-гій попол., в залі Михайла Нагребецького. Буде звіт контролі і вибір уряду на 1955 рік. — А. Мазуля, секр. М. Нагребецький, кас.;

ГЕМПСТЕД, Л. АЙ. — Відд. 327, Запорозька Січ, повідомляє, що **річні збори** членів відбудуться в суботу, 15-го січня, о год. 7:30 веч. Проситься всіх членів прибути на збори, на яких, крім звіту за річну діяльність і вибору нового уряду, буде вирішувана справа хворобового бенефіту і інші важні відділові й громадські справи. Рівнож проситься довжників повирівнювати свої залеглости за минулий рік, як також вплачувати членські вкладки за січень, чи цілий 1955 рік. — А. Копистянський, фін. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — **Річні збори** Т-ва Запорозька Січ, відд. 206 відбудуться в неділю, 16-го січня, в парафіяльній залі при 74 Герис Евеню, о год. 1-ій попол. Обов'язком кожного члена прибути на ці збори, так як приписано статутом. Довгуючі члени мають вирівняти свої довги і точно вирівнювати свої належитості. На зборах будуть звіти уряду і контролі з діловодства за минулий рік, як також буде заприсяга нового уряду на рік 1955. — М. Чагарин, предс.; І. Кокольський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — **Річні збори** Т-ва Преч. Діви Марії відд. 112 відбудуться в неділю, 16-го січня, о год. 2-ій попол., в церковній залі св. Петра й Павла. На зборах буде вибір нових урядників, тому присутність обов'язкова. — А. Купер, секр.

Школа Практикуючих Піклувальниць
під дирекцією Y.W.C.A. of Plainfield
Спозорує MUHLENBERG HOSPITAL
A Year's Course Leading to State License.
НОВИЙ СЕМЕСТР починається 28-го ЛЮТОГО.
➤ РЕЄСТРУЙТЕСЬ ТЕПЕР! ◀
PHONE PLAINFIELD 6-3836

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

GENERAL STORE
з дозволом на напитки. Добре поставлений бизнес. Продається з уваги на недугу. Телеф. в понеділки перед 12 A.M., в інші дні в кожний час.
Mattawan 1-1637 — N. J.

ЛОНЧОНЕТА і СОДОВІ ВОДИ
Телефон:
TW 4-9256 або
EV. 2-4897

ДЕЛІКАТЕСЕН—ҐРОСЕРНЯ
морожені харчі і пиво. Повне влаштування, биз. положення. 4 кімнати. $80 рент за апарт. і скеп. Ідеальне для подружжя. Тільки $5,500. Телеф. власника:
Cloverdale 2-3073

NORTHERN WESTCHESTER
Esso Газолінова станція при голов. гайвею. 4 помпи, велике місце на направи авт. Апарт. дім. $30,000. Малий завдаток.
Van De Walker Real Estate
42 Wheller Av., Pleasantville, N.Y.
Phone WH 9-8383

БАРА
$900—$1,000 тижнево. Потрібно готівки $5,000. Рент $125. Lower East Side, Manhattan.
Телеф. між 11—2 P.M. тільки
Питайте за Morris
UL 4-3854

● MISCELLANEOUS ●

OIL BURNERS
$279 3 РОКИ СПЛАТИ
включаючи огрівач, резервуар, контролю й інш. **тільки $8,25 на місяць.**
БЕЗ ЗАВДАТКУ.
HA. 4-3526
LICENSED & BONDED
Member Licensed Oil Burner Installers of Queens
ANCHOR
OIL CORP.
126-30 Willets Pt. Blvd.
Corona, L. I.

Ушкоджені авта споюють і малюють фахівці.
Для Вашої вигоди маємо тепер запасові авта. Коли Ваше авто є в направі, ми випожичаємо Вам авто в доброму стані, забезпечене і готове до Вашого вжитку.
PARAMOUNT AUTO BODY
281 U-Dale Ave., Uniondale
Tel.: IVanhoe 9-2303

MATTHEW A. BUYUS
UNDERTAKER
DIRECTOR
426 Lafayette Street
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

МАРІЯ
повість УЛАСА САМЧУКА
про геройство і страждання української жінки. Кілька видань твору свідчать про його успіх у читачів.
Ціна $2.00
Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand St. (P. O. Box 346)
Jersey City 3, N. J.

● РОЗШУКИ ●

Маруся КОЗАК пошукує брата **Павла КОЗАКА,** в 1946 році перебував в Ню Йорку. Читачі укр. преси, хто знає Павла Козака подайте відомості на адр.:
JOHN GROSZKO
Box 23,
Coleman, Alta., Canada.

ЛІЛЯ ЛИПЧАНСЬКА
пошукує свого бувшого мужа
інж. **АНАТОЛІЯ ЛИПЧАНСЬКОГО,**
який перебував у Німеччині до 1948 року.
Писати:
LILLY LYPCHANSKA
3624 Park Avenue So.
Minneapolis, Minn.

Пошукую **ОПРИШКО Івана і ОПРИШКО Ліду** з Малої Писарівки, Богодухівського району, Харківської области і ЗУБ Івана і ЗУБ Килину з Филенківки, Чутівського району, Полтавської области. Маю приємні відомості за їх рідних і знайомих. Прошу писати на адресу: Rev. Nicodemus Lukianchuk, 19469 Roselawn Ave., Detroit 21, Mich., U.S.A.

● КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ ●

ДЛЯ ДІТЕЙ
Нова збірка віршиків
К. Перелісної
„ОЙ, ХТО ТАМ-"
21 віршиків! Багато малюнків! Ціна 80 цт. При замовленні 20 прим. знижка 40%. Замовляти:
K. PERELISNA
4509 Buell Drive, Fort Wayne, Ind.

● REAL ESTATE ●

VALLEY STREAM
5-кімн. бонґало, мур. фронт з азбест. шінґлями. Викін. підвал, пошир. піддаш., ґараж, фронт. веранда, патіо, робітня, 40x100 площа, огороджено. Догідно до всього: школа, склепи, комунік.
46 Ash St. or call CU 5-7013

Greenpoint—Brooklyn
8-род. мур. дім в доброму стані. Шість 5-кімн. і два 4-кімн. апарт. з лазничками. 2 бльоки до собвею. 5-кімн. апарт. вільний для купця. Річ. дохід $2332, жадає $13,500, тільки $4,000 готівки. Телефон: Pulaski Realty, 151 Westbury Ave., Mineola, L.I. Tel. Pioneer 7-2008.

ST. MARKS AVE., BROOKLYN
21-род. дім. Дохід $13,000. Готівки $9,000.
PARK PLACE, BROOKLYN
8-род. дім. Дуже чистий. Дохід $6,200. Ціна $18,000.
Поміркованї сплати. Телеф:
Mr. MOTEL UL. 8-0360

ЗАВІДУЮЧИЙ ЛІКВІДУЄ
10-кімнатний дім.
Досконала нагода.
Телеф. Aronson, Attorney
UL 8-1922

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Якщо хочете знати про славні діла УПА, про легендарних героїв, що в боях з німецькими і московсько-большевицькими окупантами вкрили себе невмирущою славою — купуйте нову книжку
ПЕТРА МІРЧУКА
УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ
1942 — 1952
Книга має 320 сторінок чіткого друку, багато ілюстрована оригінальними фоторепродукціями і коштує лише $3.00.
Замовляти:
SVOBODA
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

● REAL ESTATE ●

КУРЯЧА ФАРМА
ДО ВИНАЙМУ
Зовсім модерна, на три і пів тис. курей, при гол. дорозі (highway), 90 хвилин від Ню Йорку, 75 хв. від Филаделфії, 15 хв. від океану; великі заробіткові можливості; мешкальний дім і ґараж.
Dr. ANTIN RUDNYTSKY
Toms River, N. J.
Телефон: Toms River 8-1563

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ

ЯКЩО ВИ ЗДЕСПЕРОВАНІ СИМПТОМАМИ АСТМАТИЧНИМ КАШЛЕМ ЧИ БРОНХІЯЛЬНИМ ЗАПАЛЕННЯМ, ТО НЕ ПРОПУСТІТЬ НАГОДИ ЦЕ ПРОЧИТАТИ

Ось великі новини для терплячих у звідомленнях про майже чудесну поміч на такі симптоми: важкий віддих, почуття душення, спазматичний кашель під час задержки флеґми, задихування та інші терпіння, що йдуть у парі з астматичним кашлем та бронхіяльним запаленням. Цей чудесний лік, званий PENNYL, творить чуда як відкашлювальна поміч в цій ситуації. Одна доза, як відомо, приносить полегшу. Тепер цей лік доступний читачам цієї газети, які можуть одержати пляшку, висилаючи звичайно цей вирізок до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 38, Box 762, Peekskill, N. Y. Не треба висилати грошей. Вистарчить вписати друком докладно Ваше ім'я і адресу на зворотній стороні коверти. Заплатіть поштареві $3 і кошти пересилки COD. по одержанні фляшки. Коли Вам стане легше від поганих симптомів, Ви признаєте, що це є найкращий видаток, який Ви колинебудь зробили.

„МІЗАР" —
ВОРОГ РЕВМАТИЗМУ
Випробуваний середник проти ревматизму й перестуди. Допомагає при болях в руках, ногах і в крижах. Усі ці недуги зникають після вжиття „МІЗАРУ". Великий слоїк коштує $7.00. Належитість посилайте разом з замовленням на адресу:
JOSEPH SOROKOWSKI
900 N. Taylor Ave., Oak Park. Ill.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY
AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker
& Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околиця
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y
Tel.: ORchard 4-2568

✝

Ділимося сумною вісткою, що 17-го грудня 1954 р. по довгій і тяжкій недузі упокоївся в Байон, Н. Дж.,

бл. п. АЛЕКСАНДЕР КУРИЛО.

Родина складає щиру подяку о. Несторові Столярчукові і дяконові Пушкаренькові, Т-ву ім. Т. Шевченка відділ 281 УНСоюзу, Б-ву св. І. Хрестителя відд. 81 „Провидіння", урядові і членам У. Н. Дому, Сестрицтву св. Софії, щира подяка Родині Пасічник, Кумам і Сватам за Служби Божі, вінки і квіти і всім тим, що взяли так численну участь і віддали Останню прислугу, нашому Татові і Дідусеві. Похорон відбувся 20-го грудня 1954 р., від похоронного заведення п. Василя Когута Wm. Kohoot, 86 West 14th Street, до Української Православної Церкви св. Софії, при 22 вулиці.

Горем прибита дружина **Катерина і діти Марія, Розалія, Софія і син Тарас.**

Вічна Йому Пам'ять!

Родина Курило.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ ВЕЛИКИЙ
Українсько - Англійський СЛОВНИК
М. Л. ПОДВЕЗЬКА
Ціна $5.00.
Незамінна підручна книга для тих, хто починає вивчати англійську мову, і хто вдосконалює в ній свої набуті вже знання. Капітальне видання на 1011 сторінок вісімки. 60,000 слів уживаних в сучасній українській літературній і розмовній мові з англійськими відповідниками.
Англо - Український СЛОВНИК
М. ПОДВЕЗЬКА
Це Ваш найкращий дорадник у всіх труднощах англійської мови. Словник в полотняній оправі коштує тільки 4.00 дол.
Замовляти:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ДО ВИНАЙМУ ЗАЛІ НА ЗБОРИ
CENTRAL PLAZA
40 EAST 7th STREET, NEW YORK CITY
близ. української церкви св. Юра
AL 4-9800
Бюро винайму відкрите від 3 P.M. до 10 P.M.

ТАРЗАН, ч. 3392. Атака ззаду.

Коли Рамбул, спотикаючись і залитий кров'ю, пробував встати, Тарзан підійшов, щоб йому допомогти. Нагло один вершник з піднесеним кисм...

Над'їхав ззаду і поцілив мавполюдину в голову. Тарзан впав непритомний.

Між бандитами залунало виття глузливого сміху. — Зв'яжіть дурня і... і беріть його з собою, — наказав нетверезо рішучо Рамбул. — Якщо він бажає спорту, то буде його мати!